

تقدیر و تشکر

بیش از ده سال از آغاز این پروژه می‌گذرد. به قول آلان جیکوبز، ما تک‌وتنها فکر نمی‌کنیم. تک‌وتنها کار هم نمی‌کنیم. ما انسان‌ها حتی هنگام کتاب‌نوشتن هم موجوداتی اجتماعی هستیم. من هم طبیعتاً وام‌دار خیلی‌ها هستم.

دابلویو. دیوید سالین، استادراهنمای رسالهٔ دکتری‌ام در دانشگاه نوتردام، نخستین کسی بود که توجه مرا به تک‌تک این فیلسوف‌ها معطوف ساخت. طی سفری که در اواسط دههٔ ۲۰۰۰ به ایندیانا داشتم، در خانهٔ او بود که نخستین بار چشمم به کتاب شرح‌حال میجلی روشن شد. تا پاسی از شب غرق مطالعهٔ آن کتاب بودم. از کمک دیوید به کتاب حاضر هرچه بگویم کم گفته‌ام، اما خودش می‌داند. اول از همه از او قدردانی می‌کنم بلکه بتوانم ارادتم را به او نشان دهم.

من قبل از آشنایی با راهنمای دورهٔ کارشناسی‌ام، جان هیر، نیز به فلسفه علاقه داشتم. اما او برایم الگویی از فیلسوف خوب شد و دلم خواست مانند او شوم. حتی هنگامی‌که شروع به کار روی گروهی از اندیشمندان شدیداً مخالف پدر دوست‌داشتنی‌اش، ریچارد هیر، کردم، باز هم چنان مناعت طبیعی داشت که مرا در این راه ترغیب کرد. از کمک‌های پرشمارش این بود که مرا به منابعی در میان اسناد پدرش در بایگانی کالج بالیول راهنمایی کرد و ترتیبی داد تا بعدازظهر یک روز را به گفت‌وگویی لذت‌بخش با مادرش، کاترین، بگذرانم.

در اواخر دههٔ ۲۰۰۰ که این ایده را با آلان جیکوبز در میان گذاشتم، گفت «خب، وقتش رسیده کسی کتابی در این باره بنویسد». خیلی روحیه گرفتم، چون واقعاً قبولش دارم. اگر او گفته این پروژه به زحمتش می‌ارزد، پس لابد خیالات برم نداشته است. در

کمال خشنودی دیدم دو چهره برجسته عرصه کاری‌ام نیز همین واکنش را نشان دادند. ابتدا که به ایده این کتاب می‌اندیشیدم، در گوگل عبارت «آنسکوم فوت میجلی مرداک» را جست‌وجو کردم تا بینم قبلاً چه چیزهایی درباره این افراد نوشته‌اند. یکی از نتایج صفحه اول پستی وبلاگی از سال ۲۰۰۸ به قلم کیرن ستیا بود تحت عنوان «کتاب‌های نانوشته»^۱. اولش با خود فکر کردم «ای بابا، حیف شد». اما جای نگرانی نبود. کیرن ایده‌هایی می‌داد برای کتاب‌هایی که می‌دانست هرگز نمی‌نویسد و عنوان‌ها و مفاهیمی ارائه می‌کرد که هر کسی می‌توانست از آن‌ها استفاده کند. او عنوان «سرآمدان آکسفورد»^۲ را برای این کتاب می‌پسندید و می‌گفت کافی است در بخش تقدیر و تشکر نامی از او بیاورم و یک نسخه از کتاب را برایش بفرستم. سرانجام من و ویراستارم عنوانی را برگزیدیم که کنديس ووگلر برای این پروژه پیشنهاد داده بود. اما بعد که فهمیدم کیرن ارزیابی نهایی را برای آکسفورد انجام داده، خیالم راحت شد.

هنگام کار روی این کتاب، چندین نهاد از من حمایت کردند. پروژه را با یک فرصت مطالعاتی از دانشگاه هاتون در سال تحصیلی ۲۰۱۰-۲۰۱۱ مشتاقانه آغاز کردم. سپس از استادم کریستینا لاسل-پیترسون، که جانانه از پروپوزالم حمایت کرد، و رئیس دانشگاه، شرلی مالن، و مدیرگروه وقت، ران ماهورین، و نیز اعضای وقت کمیته توسعه دانشکده (اف‌دی‌سی) و هیئت‌امنا که، به جای روال معمول یک‌ترمه، به فرصت مطالعاتی یک‌ساله رضایت دادند. سپس ویژه دارم از همکارانم، کارلتون فیشر و کریس استوارت، که جای خالی‌ام را با نگرش «یه کاری‌ش می‌کنیم» جبران کردند؛ نیز از دستیار آموزشی‌ام، اد لینکه، که نوشته‌های گمنام زیادی درباره سوژه‌های موردنظرم برای من دانلود و چاپ کرد و زحمت ترانویسی^۳ نخستین مصاحبه‌ام با مری میجلی را کشید. کریستینا و اف‌دی‌سی از درخواست من برای کمک هزینه مالی سفر به انگلستان جهت پژوهش‌های کتابخانه‌ای و انجام مصاحبه در مارس ۲۰۱۱ نیز حمایت کردند. متأسفانه وقتی این ایده به ذهنم رسید وضعیت سلامتی فیلیپا فوت رو به وخامت بود، اما دیدار من از انگلستان در سال ۲۰۱۱

1. "Unwritten Books"

2. *Oxford's Hypatias*

۳. تبدیل فایل صوتی به متن تایپ‌شده [مترجم].

مصادف شد با سیمپوزیوم بزرگداشتی به افتخار او، مراسمی که در آن با کسانی آشنا شدم که نقشی اساسی در کارم ایفا کردند: به خصوص مری گیچ گورمالی و سرآنتونی کینی که هر دوی آن‌ها طی سال‌ها سخاوتمندانه وقت و اطلاعاتشان را در اختیارم گذاشته‌اند. در همان دیدار، پام مانیکس ترتیبی داد تا با بزیل میچل ملاقات کنم که افتخار و هدیه ارزشمندی بود.

در سال ۲۰۱۲، با کمک هزینه تابستانی موقوفه ملی علوم انسانی، توانستم به مدت شش هفته به انگلستان برگردم که بیشترین مدت را در کالج سامرویل بودم. آنجا به‌عنوان مهمان آکادمیک از من استقبال کردند و همه مشتاق کمک در پروژه‌ای بودند که ارتباط زیادی به تاریخ این کالج داشت. به خصوص قدردان پالین آدامز، مورخ کالج، لیز کوک از انجمن سامرویل و آن مانوئل کتابدار هستم، به‌ویژه آن مانوئل که اسناد جالب زیادی را در اختیارم گذاشت و مرا دعوت کرد تا به دوره‌های دو بار در روز همکاری‌اش به صرف چای بروم. تابستان آن سال، چندین عضو کهنه‌کار هیئت علمی وقت گذاشتند و در اتاق اساتید سامرویل با من صحبت کردند، به خصوص میریام گریفین، باربارا هاروی و جولی جک. بیش از همه مرهون لزلای براون، دانشجوی آنسکوم و کارگزار ادبی فوت، هستم که از درخواست من برای بازدید آکادمیک حمایت کرد و ترتیبی داد تا حضورم در آکسفورد میسر شود. در هنگام بازدیدم، مارک ژو و فنی میچل ترتیبی دادند تا با مادر فنی، جین کوتس آستین، دیدار کنم. گفت‌وگوی ارزشمندی بود و بسیار بموقع. نمی‌توانم اسمی از صاحب‌خانه‌ام در محله جریکونیاورم، خانم الفیک که، هر وقت سرحال بود، کلی از تاریخ شمال آکسفورد برایم می‌گفت و، هرگاه سردماغ نبود، مدام حرص می‌خورد که «ابتدال» دنیا را فرا گرفته است. سعی کرده‌ام جوری کار کنم که مورد تأیید سرکار علیّه باشد.

و بالاخره (حالا که صحبت از مؤسسات شد) محل تحصیل خودم کالج کالوین (که اکنون دانشگاه کالوین است، هرچند من به‌شخصه نمی‌توانم با این تغییر نام سازگار شوم) مرا به چند هفته اقامت در تابستان ۲۰۱۴ دعوت کرد. گروه فلسفه مرا در دفتری داخلی جای داد که اسمش را «موناد بی‌پنجره» نهاده‌اند و واقعاً هم برای تمرکز حرف نداشت. در گزند ریپدز که بودم، گفت‌وگوهای بسیار پرباری با روت گرونهوت و استاد سابقم، لی هاردی، داشتم و سخنرانی‌ای کردم که به فصل ۲ این کتاب تبدیل شد.

در این راه، فرصت‌های دیگری نیز برای گفت‌وگو و نوشتن دربارهٔ سوژه‌هایم پیش آمد که باعث شد افکارم را سروسامان دهم. ابتدا در اواخر سال ۲۰۱۱ نسخه‌ای از فصل ۶ را برای مجموعه‌درس‌گفتارهای هیئت علمی کالج هاتون آماده کردم. در سال ۲۰۱۲، نسخه‌ای بسیار ابتدایی از فصل ۵ را در دانشگاه کینگستون ارائه دادم، در کنفرانس دوبار در سالِ انجمن آیریس مرداک. در سال ۲۰۱۴، از این امتیاز برخوردار شدم که در کنفرانسی به افتخار دیوید سالمن در نتردام سخنرانی کنم و آنجا نسخه‌ای از فصل ۷ را ارائه کردم. گفت‌وگوهای آن آخر هفته با افرادی که علایق مشترکی با من داشتند بسیار لذت‌بخش بود (باید هم همین‌طور می‌بود!)، به خصوص دوست قدیمی‌ام مارگارت واتکینز و یکی از آشنایان جدید، پیتر ویکس. در سال ۲۰۱۶، نسخه‌ای از فصل ۳ را برای کنفرانس روز بین‌المللی زن در دانشگاه دوام تهیه کردم. آن شب نتیجهٔ ایده و زحمات لونا دوژلال، کلر مک‌کومپیل و ریچل ویزمن بود. کلر و ریچل مدیران مشترک پروژهٔ خلاقانه و پراطرات «داخل پراتز» هستند که داستان و میراث آنسکوم، فوت، میجلی و مرداک را در رسانه‌های مختلف ترویج می‌دهد. آن‌ها نیز کتابی دربارهٔ این چهار شخصیت در دست تهیه دارند که بسیار مشتاق خواندنش هستم. فصل ۸ نتیجهٔ مقاله‌ای بود که برای یادنامهٔ مری میجلی تهیه کردم، یادنامه‌ای که علم و خویشتن^۱ نام داشت و ایان کید و لیز مک‌کینل ویراستارش بودند. سپاسگزارم از ایان و لیز که چنین ویراستاران کاربلدی‌اند و نیز از انتشارات راتلج که اجازهٔ انتشار گزیده‌هایی از آن کتاب را در اینجا داد. سرانجام، به دعوت آنتونی اوهریر (با پشتیبانی آدام فریزر و جیمز گاروی)، مجموعه‌درس‌گفتارهای مؤسسهٔ سلطنتی فلسفه (سال ۱۹-۲۰۱۸) در لندن را با سخنرانی‌ای آغاز کردم که چکیدهٔ این کتاب بود. هزینهٔ تمام سفرهایم در این مدت را کالج هاتن تقبل کرد.

افراد خیلی خیلی زیادی مقاله‌ها و عکس‌ها و بریده‌هایی برابم فرستادند که می‌توانستم از آن‌ها استفاده کنم، یا خاطرات و تخصصشان را در اختیارم گذاشتند. تا بدین‌جا، از بعضی از این افراد نام بردم، اما از بسیاری از آن‌ها هنوز نام نبرده‌ام. همین حالا هم می‌ترسم کسی را از قلم بیندازم. به‌رحال سپاسگزارم از کامرون ارهارت، جیمی آلتهم، هیزر بنت، یلیپ بس، جاستین بروکس، سارا برادی، جان کمبل، آلیستر چپمن، گیبی چارینگ،

آن چیزهولم، گیلیان کلارک، پرافسی کولز، نیکلاس دنیر، گیلیان دولی، پال دامت، نت دایر، کایلابلز-داگن، جول ارنست، مایکل فوت، الیزا گریمی، جان هالدین، جین هیل، شیلا هیمزورث، لورا و والتر هاپکینز، لیدیا هاوارد، گلین هیوز، روزالیند هرست هاوس، جنیفر جکسون، لوئیز جفریز، ایان جانسون، جسی جوردن، مایکل کرمر، مارک لاسل-پیترسون، آنتون لایست، میفانوی لوید، آلسدیر مک اینتایر، گریگوری مک الوین، دیوید میجلی، مارتین میجلی، راب ماینر، آنسلم مولر، آندره مولر، مدیسون مرفی، کاری و جوزیا نونزیاتو، میک پرس، مایکل ریگن، ژان-لوی رودر، دومینیک رایان و نیکلاس ادموندز-اسمیت، مارک ساتا، جان شوئنکلر، کیلت سیلینگ، جیمز استاکتون، الیجا تنگنبرگ، کریستوفر تیلور، راجر تیشمان، هونوس واگنر (نه آن بیس بالیست معروف، بلکه کارمند جوان کاتولیک مسلک حوزه توسعه بین المللی)، برایان وب، پاتریشیا ویلیامز، جان ویلسون، و سه نفر که کمک کردند تصویری ملموس از دوران کودکی فوت در یورک شر شمالی در ذهنم شکل بگیرد: رابرت تیلور، استوارت رامزدیل و مهم‌تر از همه جان هاوورن. کریستوفر کوپ، جان لوکاس، میراندا ویلیز، و بارونس مری وارناک سخاوتمندی خاصی به خرج داده و هم میزبانم شدند و هم با من گفت‌وگو کردند. دردناک است اندیشیدن به اینکه اکنون سه نفر از این چهار تن فوت کرده‌اند. خوشحالم که دست‌کم کریستوفر این کتاب را می‌بیند.

دین زیادی هم به مسئولان بایگانی و کتابدارهایی دارم که در پژوهش‌هایم به من کمک کردند: آن ژو، فرانسس وایت، کیتی گایلز (قبلاً) و داینا میلر (جدیدتر) در دانشگاه کینگستون؛ جسیکا هاگ، فالون لی و لوئیز نورث در بی‌بی‌سی؛ دنیل چیلی، جسیکا سوئینی و خوسه پرس-بنسو در مؤسسه کلجیوم؛ ماریون مسنجر و پورشیا وایت در آکادمی بریتانیا؛ اندرو گری در دانشگاه دورام؛ و آن تامسون در کالج نیوهم کمبریج. در آکسفورد، آنا ساندر و بتانی هامبلن از کالج بالیول، کلر وایت از کالج سنت آن، آماندا اینگرام از کالج سنت هیو و کالین هری از کتابخانه بادلین یاری‌ام کردند. قبلاً از آن مانوئل در کالج سامرویل نام بردم، اما ابایی از بردن دوباره نامش ندارم. اخیراً هم بهره زیادی از همکاری مسئول بایگانی سامرویل، کیت اودانل، بردم. سرانجام، دیوید استیویک و مایکل گرین از کتابخانه کالج هاتن به گمانم سهم بیش از حدی از بودجه امانت میان کتابخانه‌های سال‌های اخیر را به درخواست‌های بعضاً مبهم من اختصاص دادند. مرهون آن‌ها نیز هستم.

عده زیادی از دوستان و همکاران طرح‌ها، تمرینات مقدماتی و بخش‌هایی از پیش‌نویس متن را خواندند و درباره آن اظهارنظر کردند. مورگان فلانری درباره طرح‌های مختلف نظر داد و جان برکمن، باب بلک، کریستوفر کوپ، کریستین ایش، کتی فرایتاگ، لوک و مری گورمالی، دیو و لوری هوت، سانشاین سالیوان و ایگیل بروکس وورت-ویلسون فصل‌های مجزا را خواندند و نظر دادند. چهار نفر شایسته تشکر ویژه‌اند که همه چیز را خواندند، از طرح اولیه تا متن نهایی، و مفصل درباره تمام آن نظر دادند. سوزان بروکس وورت لپسکوم تک‌تک فصل‌ها را، قبل از اینکه کسی دیگر ببیندشان، با صدای بلند خواند. با آنکه عادتی دیرین به استفاده بیش‌ازحد از عبارات پیرو دارم، سوزان کمک کرد این غریزه را مهار کنم. اگر این کتاب روزی صوتی شود، جملاتش قطعاً به خاطر زحمات او بسیار خوش‌خوان‌تر خواهند بود. دوستان عزیز خودم و سوزان، یعنی آنا شیلکه و برت ویلبر، نیز همه چیز را خواندند و نظر دادند. هر دوی آن‌ها نویسندگانی چیره‌دست‌اند (در آینده کتاب‌هایشان را دنبال کنید!)، اما مهم‌تر از آن، استعداد خاصی دارند برای ترکیب دل‌گرمی دادن و نقد صادقانه. پیش‌نویس نهایی به لطف پیشنهادهای آن‌ها بسیار قوی‌تر شد. چهارمین فردی که صفر تا صد کار را خواند و یاری کرد ویراستارم، لوسی رندال، است.

دین من به لوسی دلایلی غیر از خواندن و اظهارنظر درباره کتابم نیز دارد. در اوایل سال ۲۰۲۰ که حوزه انتشار کتاب (مثل همه چیز دیگر) نابسامان بود، لوسی به نویسنده‌ای گمنام میدان داد که داشت اولین کتابش را می‌نوشت. سپس تابستان همان سال، رویه معمول کار خود را تغییر داد و درباره فصل به فصل کتابم که مثل رمان‌های سریالی دوران ویکتوریا مرحله به مرحله به دستش می‌رسید نظر داد. خیلی دل‌گرم‌کننده بود که می‌دیدم پیشرفت کار را خوب ارزیابی می‌کند. قدردانش هستم که در راهنمایی فردی که در ژانر جدیدی می‌نوشت شکیبایی و انعطاف زیادی به خرج داد. این را نیز بگویم: مدیون راب تمپیو از انتشارات دانشگاه پرینستون نیز هستم که پیشنهاد داد طرح اولیه‌ام را به لوسی نشان دادم. تا وقتی چنین کتابی ننویسید، نمی‌دانید چقدر کارهای پرزحمت و بی‌ارح و قرب باید انجام شوند تا اثر به انتشار برسد. رفتار حرفه‌ای و صبورانه دستیار لوسی، هانا دوپل، و نیز دستیار موقت خودم، کترین استیویک، باعث شد این استرس‌ها تا حد زیادی

کاهش یابد. همه‌گیری کرونا باعث شد سر این فرد دقیق و جزئی‌نگر به طرز عجیبی خلوت شود و همین بود که هزارویک جور کار را، که حتی فکرشان هم باعث سردرد می‌شد، به عهده گرفت. کاترین پیگیر مجوزها بود، کتاب‌شناسی و نمایه را گردآوری کرد، چکیده‌ها را نوشت و چندین و چند کار این‌چنینی را انجام داد. هانا هم خدا می‌داند چند ایمیل من و کاترین را پاسخ داد. همچنین وام‌دار ارزیابانی هستم که لوسی برای طرح اولیه و متن نهایی تعیین کرد. ذوق کردم وقتی یکی از ارزیابان اولیه از کار تعریف کرد: گریگوری مک‌الوین میجلی پژوه. در سطرهای پیش، گفتم وقتی فهمیدم کیرن ستیا متن را برای انتشارات ارزیابی کرده چقدر ذوق زده شده‌ام، اما نگفتم تا چه پایه قدردان نظرات دل‌گرمی‌بخش و دقیقش بودم. هنوز هم هستم.

دو نفر هم هستند که کمک‌هایشان به این کتاب را نمی‌توان در دسته خاصی جای داد. یکی از آن‌ها پیتر کنرادی، زندگی‌نامه‌نویس رسمی آیریس مرداک، است که همان اوایل کار حاضر شد با من دیدار کند. او ده‌ها حکایت و روایت فراتر از شرح ۷۰۰ صفحه‌ای‌اش از زندگی مرداک در اختیارم گذاشت، منابع مهمی را به من معرفی کرد و مرتب پیگیر و جویا می‌شد تا ببیند کار چطور پیش می‌رود. بعدها هم چند فصل را خواند و نظر داد. تحصیلات عالی فلسفه آدم را برای زندگی‌نامه‌نگاری آماده نمی‌کند و چون پیتر واقعاً در هنر زندگی‌نامه‌نویسی وارد بود و، البته درباره سوژه‌هایم اطلاعات داشت، قدم به قدم مزاحم او می‌شدم: برای ناشر، برای سبک، برای شیوه انجام مصاحبه‌ها و مدیریت اسناد روبه‌رشد، برای نحوه مدیریت واقعیات نه‌چندان جالبی که پس از کندوکاو زندگی هر انسانی سر برمی‌آورد، حتی افرادی که بسیار تحسینشان می‌کنید. اگر کتاب آیریس از پیتر را نخوانده‌اید و از کتاب حاضر خوشتان آمد، حتماً آن را هم بخوانید.

و صد البته مری میجلی، تنها فردی از میان سوژه‌هایم که عمرش به قدری کفاف داد که بتوانم با او صحبت کنم. در پیشگفتار بیشتر درباره مری نوشتم، پس اینجا فقط این را بگویم که خیلی از آشنایی با او خوشحالم.

هر نویسنده‌ای باید از کمک اعضای خانواده یا دست‌کم صبوری مدیدشان نیز تشکر کند. اگر هم نکنند، کاری بایسته را از قلم انداخته است. کتاب‌ها موجوداتی تملک‌جو هستند و تمام توجه نویسنده خود را می‌طلبند؛ انسان هم موجودی محدود

است. شاید نویسندگانی باشند که بتوانند کارهای زیادی را پیش ببرند و از وقتی که با عزیزانشان می‌گذرانند هم نزنند، اما من نمی‌توانستم. پس مراتب قدردانی و عشقم را به سوزان، جوزفین، ارنست و رالف ابراز می‌کنم؛ دو دوره نسبتاً طولانی به انگلستان رفتم، در سال ۲۰۱۴ در سفری خانوادگی به آیداهو همراهشان نشدم و تا تابستان ۲۰۲۰ و دوباره مدتی در اوایل سال ۲۰۲۱، هر روز، در کابین حیاط پشتی بودم. سوزان نیز پژوهش‌های خاص خود را دارد، درباره جرج ایوت و همدلی و مدل‌های دنیای طبیعی در ادبیات، اما یک تابستان و حتی بیش از آن را به من اختصاص داد تا این پروژه پایان گیرد. نمی‌دانم آیریس مرداک چیزی را که بردلی پیرسون در ابتدای کتاب شاهزاده سیاه نوشته قبول می‌داشت یا نه: «نوشتن مثل ازدواج کردن است. آدم نباید دل خود را به دریای آن بزند تا وقتی که از اقبال نیک خود شگفت‌زده شود»، اما توصیف دقیقی است از تجربه من، هم در زمینه این کتاب و هم زندگی زناشویی‌ام.

والدین خودم و والدین سوزان گاهی بچه‌هایمان را به خانه خود می‌بردند تا (برای مثال) سوزان بتواند به مناسبت پانزدهمین سالگرد ازدواجمان برای دیدن من به آکسفورد بیاید. همیشه هم جویای پیشرفت کار بودند که مثلاً چطور پیش می‌رود و آیا ناشری پیدا کرده‌ام یا نه. مادر بزرگم، باربابا لپسکوم، نیز همین‌طور، زنی که هم‌نسل آنسکوم، فوت، میجلی و مرداک بود. خیلی اشتیاق داشت کتاب را بخواند یا کسی برایش بخواند. متأسفانه روزی که فصل آخر را به پایان رساندم فوت کرد. پس کتاب را به یاد و خاطره او تقدیم می‌کنم و به سه زن سرزنده، تیزبین، خلاق و صاحب‌نظر دیگر از خانواده لپسکوم: مادرم، مری، همسرم، سوزان و دخترم، جوزفین.

کتاب شناسی

Adams, Pauline. *Somerville for Women: An Oxford College*. Oxford: Oxford University Press, 1996.

Aeschylus. *The Oresteia*. Translated by Robert Fagles. New York: Penguin, 1977.

Anderson, Jenny. "Only 9% of 15-Year-Olds Can Tell the Difference between Fact and Opinion." <https://qz.com/1759474/only-9-percent-of-15-year-olds-can-distinguish-between-fact-and-opinion/>.

Anscombe, G.E.M. "Does Oxford Moral Philosophy Corrupt Youth?" *The Listener* 1455 (February 14, 1957): 266.

Anscombe, G.E.M. *Intention*. Oxford: Basil Blackwell, 1957.

Anscombe, G.E.M. "Modern Moral Philosophy." *Philosophy* 33, no. 124 (January 1958): 1–19.

Anscombe, G.E.M. *The Collected Philosophical Papers of G.E.M. Anscombe. Vol. 2, Metaphysics and the Philosophy of Mind*. Minneapolis: University of Minnesota Press, 1981.

Anscombe, G.E.M. *The Collected Philosophical Papers of G.E.M. Anscombe. Vol. 3, Ethics, Religion, and Politics*. Minneapolis: University of Minnesota Press, 1981.

Anscombe, G.E.M. Correspondence and comments in *The Human World* 9 (November 1972): 48–51.

Archilochus. Untitled fragment, in *Greek Iambic Poetry*, edited by Douglas Gerber, 67. Cambridge, MA: Harvard University Press, 1999.

Arnold, Matthew. "Dover Beach." 1867. <https://www.poetryfoundation.org/poems/43588/dover-beach>.

Aristotle. *Complete Works of Aristotle, Volume I*. Edited by Jonathan Barnes.

- Princeton, NJ: Princeton University Press, 1984.
- Aquinas, Thomas. *Summa Theologiae*. Translated by the Fathers of the English Dominican Province. Cincinnati: Benziger Brothers, 1947.
- Auden, W.H. *Collected Poems*. Edited by Edward Mendelson, 179. London: Vintage Books, 1991.
- Austin, J.L. "A Plea for Excuses," in *Philosophical Papers*, edited by J.O. Urmson and G.J. Warnock, 123–152. Oxford: Oxford University Press, 1961.
- Ayer, A.J. *Language, Truth and Logic*. Mineola: Dover Books, 1952.
- Bacon, Francis. *The Advancement of Learning*. Edited by G. W. Kitchen. Philadelphia: Paul Dry Books, 2001.
- Baier, Annette. "Hume's Own 'Ought' Conclusions," in *Hume on Is and Ought*, edited by Charles R. Pigden. Basingstoke, England: Palgrave Macmillan, 2010.
- Bawden, Nina. *In My Own Time: Almost an Autobiography*. New York: Time Warner Book Group, 1995.
- Berkman, John. "G.E.M. Anscombe's 'I Am Sadly Theoretical: It Is the Effect of Being at Oxford' (1938): A newly discovered article by Anscombe edited and with an editor's introduction." *New Blackfriars* 102 (2021): 1101.
- Berkman, John. "Justice and Murder: The Background to Anscombe's 'Modern Moral Philosophy,'" in *The Oxford Handbook of Elizabeth Anscombe*, edited by Roger Teichmann. Oxford: Oxford University Press, 2022.
- Berlin, Isaiah. *Enlightening: Letters 1946-1960*. Edited by Henry Hardy and Jennifer Holmes. London: Chatto & Windus, 2009.
- Bernays, Edward. *Crystallizing Public Opinion*. New York: Boni and Liveright, 1923.
- Bernays, Edward. *Propaganda*. New York: Boni and Liveright, 1928.
- Blaschko, Paul. "Let's Stop Hating on the Fact-Opinion Distinction." <http://www.paulblaschko.com/blog/2017/4/1/lets-stop-hating-on-the-fact-opinion-distinction>.
- Bolieu, David A., and John A. Dick. "The Phenomenological Movement." *Tradition and Renewal: Philosophical Essays Commemorating the Centennial of Louvain's Institute of Philosophy* 3 (1993):110–115.
- Bridson, D.G. *Prospero and Ariel: The Rise and Fall of Radio*. London: Gollancz, 1971.

- Burke, Edmund. *A Philosophical Enquiry into the Origin of our Ideas of the Sublime and Beautiful*. 1757. Oxford: Oxford University Press, 2015.
- Carey, John. *Original Copy: Selected Reviews and Journalism, 1969-1986*. London: Faber and Faber, 1987.
- Caven, Hannah. "Horror in Our Time: Images of the Concentration Camps in the British Media, 1945." *Historical Journal of Film, Radio and Television* 21:3 (2001), 205–253.
- Center for Humanities, Inc. *Making Judgements and Drawing Conclusions*. Lesson worksheet, 1977. <https://www.bmcc.cuny.edu/wp-content/uploads/ported/lrc/studyskills/factsandopinions.pdf>.
- Chesney, Ann. "Don, Philosopher, and Happy Mother of Six." *The Manchester Guardian*. June 1, 1959.
- Clark, Kelly James, ed. *Philosophers Who Believe: The Spiritual Journeys of 11 Leading Thinkers*. Downers Grove: InterVarsity Press, 1993.
- Conradi, Peter J. *Family Business: A Memoir*. Bridgen, Wales: Seren Books, 2019.
- Conradi, Peter J. *Iris Murdoch: A Life*. New York: W.W. Norton, 2001.
- Conradi, Peter J., and Gavin Lawrence. "Professor Philippa Foot." *The Independent*. October 19, 2010.
- Cummins, Kevin. "Fact and Opinion Worksheets for Students." <https://www.edgalaxy.com/journal/2013/3/31/fact-and-opinion-worksheets-for-students>.
- Czernin, Ferdinand. *Europe: Going, Going, Gone!* London: Peter Davies, 1939.
- Darwin, Charles. *The Descent of Man*. Princeton, NJ: Princeton University Press, 1981.
- Dawkins, Richard. "In Defense of Selfish Genes." *Philosophy* 56, no. 218 (October 1981): 556–573.
- Dawkins, Richard. *The Selfish Gene*. Oxford: Oxford University Press, 1976.
- Deutscher, Max. "Some Recollections of Ryle and Remarks on His Notion of Negative Action." *Australasian Journal of Philosophy* 60, no. 3 (1982): 254–264.
- Dubec, Rhonda. "Fact v. Opinion Resource." <https://teachingcommons.lakeheadu.ca/fact-vs-opinion-resource>.

- Dunlop, E.E. *The War Diaries of Weary Dunlop*. New York: Penguin Books, 2010.
- Edmonds, David. *Would You Kill the Fat Man?* Princeton, NJ: Princeton University Press, 2013.
- Foot, M.R.D. *Memories of an SOE Historian*. Barnsley: Pen and Sword Military, 2009.
- Foot, Philippa. Interview by Jonathan Ree. *BBC Radio 3*, BBC, September 19, 2000.
- Foot, Philippa. *Natural Goodness*. Oxford: Clarendon, 2001.
- Foot, Philippa. *Virtues and Vices: And Other Essays in Moral Philosophy*. New York: Oxford University Press, 2002.
- Forbath, Alex. *Europe Into the Abyss: Behind the Scenes of Secret Politics*. London: Pallas, 1938.
- Geach, Peter. *The Virtues: The Stanton Lectures 1973-4*. Cambridge, UK: Cambridge University Press, 1977.
- Geach, Mary. Introduction to *Faith in Hard Ground: Essays by G.E.M. Anscombe*, ix–xxvi. Exeter, UK: Imprint Academic, 2008.
- Geach, Mary. Introduction to *From Plato to Wittgenstein: Essays by G.E.M. Anscombe*, xiii–xx. Exeter, UK: Imprint Academic, 2010.
- Gellner, Ernest. “Reflections on Linguistic Philosophy—I.” *The Listener* 1480 (August 8, 1957): 205–207.
- Gellner, Ernest. “Reflections on Linguistic Philosophy—II.” *The Listener* 1481 (August 15, 1957): 237, 240–241.
- Gellner, Ernest. *Words and Things: An Examination of, And an Attack on, Linguistic Philosophy*. London: Gollancz, 1959.
- Gibbs, Phillip. *The Day After Tomorrow: What is Going to Happen to the World?* London: Hutchinson, 1928.
- Gill, Eric. *Autobiography*. New York: Biblio and Tannen, 1968.
- Glaser, Edward M. *An Experiment in the Defense of Critical Thinking*. New York: Teachers College, Columbia University, 1941.
- Gollwitzer, Helmut, Käthe Kuhn, and Reinhold Schneider, eds. *Dying We Live: The Final Messages and Records of the Resistance*. New York: Pantheon, 1956.

- Green, Ronald M. *Kierkegaard and Kant: The Hidden Debt*. Albany: State University of New York Press, 1992.
- Haldane, John. "Anscombe: Life, Action and Ethics in Context." *Philosophical News* 18 (2019): 45–75.
- Hare, R.M. "A Philosophical Autobiography." *Utilitas* 14, no. 3 (November 2002): 269–305.
- Hare, R.M. *Freedom and Reason*. Oxford: Clarendon Press, 1963.
- Hare, R.M. *Moral Thinking: Its Levels, Meaning, and Point*. Oxford: Oxford University Press, 1981.
- Hare, R.M. "Nothing Matters," in *Applications of Moral Philosophy*. London: Palgrave, 1972, 32–47.
- Hare, R.M. "Postscript." In *An Essay in Monism* (unpublished).
- Hare, R.M. *The Language of Morals*. Oxford: Clarendon Press, 1952.
- Hitchcock, David. "Critical Thinking," in *The Stanford Encyclopedia of Philosophy*, edited by Edward N. Zalta. <https://plato.stanford.edu/archives/fall2018/entries/critical-thinking/>.
- Hobhouse, Christopher. *Oxford: As It Was & As It Is Today*. London: B.T. Batsford, 1940.
- Hume, David. *A Treatise of Human Nature*. 1747. Garden City, NY: Dover Publications 2003.
- Ignatieff, Michael. *Isaiah Berlin: A Life*. New York: Metropolitan Books, 1998.
- Jacobs, Alan. *The Narnian: The Life and Imagination of C. S. Lewis*. New York: HarperCollins Publishers, 2005.
- Kenny, Anthony. *Brief Encounters: Notes from a Philosopher's Diary*. London: Society for Promoting Christian Knowledge, 2018.
- Kenworthy, J.M., and H.G. Wells. *Will Civilisation Crash?* London: Ernest Benn, 1927.
- Kepler, Johannes. *Harmonices mundi libri V*. 1619.
- Korsgaard, Christine M. *The Sources of Normativity*. Cambridge, UK: Cambridge University Press, 1996.

- Kuhn, Thomas. *The Structure of Scientific Revolutions*. Chicago: University of Chicago Press, 1962.
- Lanneu, Catharine. *L'inconnue Française*, 258–262. Brussels: Peter Lang, 2008.
- Leibniz, Gottfried Wilhelm. *Discourse on Metaphysics*. Translated by George Montgomery. Chicago: Open Court Publishing Company, 1973.
- Leroi, Armand. *The Lagoon: How Aristotle Invented Science*. New York: Viking Penguin, 2014.
- Lewis, C.S. *Miracles*. London: Geoffrey Bles, 1947.
- Linde, Sharon. "Facts vs. Opinions." <https://study.com/academy/lesson/facts-vs-opinions-examples-games-activities.html>.
- Lippman, Walter. *Public Opinion*. New York: Harcourt, Brace and Co., 1922.
- Lloyd, Myfanwy. "The Parliamentary Delegation to Buchenwald Concentration Camp—70 Years On." <https://thehistoryofparliament.wordpress.com/2015/04/21/the-parliamentary-delegation-to-buchenwald-concentration-camp-70-years-on/>.
- Lorenz, Konrad. *King Solomon's Ring: New Light on Animal Ways*. New York: Time Life Books, 1952.
- Lorenz, Konrad. *On Aggression*. London: Methuen and Co., 1966.
- Lucas, John. "A Memoir of Professor R.M. Hare, FBA." *The Balliol College Annual Record*, 2002, 30–32.
- Mac Donnchaidh, Shane. "A Teacher's Guide to Fact and Opinion," *Literacy Ideas*. <https://www.literacyideas.com/teaching-fact-and-opinion>.
- MacIntyre, Alasdair. *After Virtue*. Notre Dame: University of Notre Dame Press, 1981.
- Mackie, J.L. "The Law of the Jungle: Moral Alternatives and Principles of Evolution." *Philosophy* 53, (October 1978): 455–464.
- MacKinnon, Donald M. *A Study in Ethical Theory*. London: A. & C. Black, 1957.
- McCabe, Joseph. *Can We Save Civilisation?* London: Search Publishing, 1932.
- McCarthy, Fiona. *Eric Gill*. London: Faber and Faber, 1989.
- Mehta, Ved. *The Fly and the Fly-Bottle: Encounters with British Intellectuals*. Boston: Little Brown, 1962.

- Midgley, Mary. "A Letter to Posterity." *The Listener* 1204 (March 27, 1952): 510–511.
- Midgley, Mary. *Beast and Man: The Roots of Human Nature*, revised edition. London: Routledge, 2002.
- Midgley, Mary. "Bishop Butler: A Reply." *The Twentieth Century* 152 no. 95 (July 1952): 55–62.
- Midgley, Mary. *Can't We Make Moral Judgements?* New York: St. Martin's Press, 1991.
- Midgley, Mary. *Dolphins, Utopias, and Computers: Problems in Philosophical Plumbing*. London: Routledge, 1996.
- Midgley, Mary. "Gene-Juggling." *Philosophy* 54, (October 1979): 439–458.
- Midgley, Mary. *Heart and Mind: The Varieties of Moral Experience*. New York: St. Martin's Press, 1981.
- Midgley, Mary. "Newcastle: Comments on a Case History." *The Twentieth Century* 59 (May 1956): 159–168.
- Midgley, Mary. "Selfish Genes and Social Darwinism." *Philosophy* 58 (July 1983): 365–377.
- Midgley, Mary. *Science as Salvation: A Modern Myth and Its Meaning*. London: Routledge, 1992.
- Midgley, Mary. "The Concept of Beastliness: Philosophy, Ethics and Animal Behaviour." *Philosophy* 48, no. 184 (1973): 111–135.
- Midgley, Mary. *The Essential Mary Midgley*. Edited by David Midgley. New York: Routledge, 2005.
- Midgley, Mary. *The Ethical Primate: Humans, Freedom, and Morality*. London: Routledge, 1994.
- Midgley, Mary. "The Month." *The Twentieth Century* 156, (May, 1959): 105–110.
- Midgley, Mary. *The Owl of Minerva: A Memoir*. New York: Routledge, 2005.
- Midgley, Mary. *Wickedness*. London: Routledge and Kegan Paul, 1984.
- Midgley, Mary, and Judith Hughes. *Women's Choices: Philosophical Problems Facing Feminism*. New York: St. Martin's Press, 1984.
- Midgley, Mary. *What is Philosophy For?* London: Bloomsbury Academic, 2018.

- Milner, Gamaliel. *The Problems of Decadence*. London: Williams & Norgate, 1931.
- Mitchell, Christopher W. "University Battles: C.S. Lewis and the Oxford University Socratic Club," in *C.S. Lewis: Lightbearer in the Shadowlands*, edited by Angus J. L. Menuge. Wheaton, IL: Crossway Books, 1997, 329–352.
- Monk, Ray. *Wittgenstein: The Duty of Genius*. New York: Penguin, 1991.
- Moorman, J.R.H. *A History of the Church in England*. London: A. & C. Black, 1973.
- Morgan, David. *With Love and Rage: A Friendship with Iris Murdoch*. London: Kingston University Press, 2010.
- Morrison, Toni. *Beloved: A Novel*. New York: Random House, 1986.
- Morse, Horace, and George McCune. "Selected Items for the Testing of Study Skills." *Bulletin Number 15* (1940). National Council for the Social Studies.
- Murdoch, Iris. *Existentialists and Mystics*. Edited by Peter J. Conradi. New York: Penguin Books, 1999.
- Murdoch, Iris. Forward to *Christ's Shadow in Plato's Cave*, by Stella Aldwinkle. Oxford: Amate Press, 1990.
- Murdoch, Iris. *Jackson's Dilemma*. London: Chatto & Windus, 1995.
- Murdoch, Iris. *Living on Paper: Letters from Iris Murdoch, 1934–1995*. Edited by Avril Horner and Anne Rowe. London: Chatto & Windus, 2015.
- Murdoch, Iris. "Midnight Hour," *The Adelphi*, January–March 1943, 62.
- Murdoch, Iris. *Sartre: Romantic Rationalist*. New York: Viking, 1987.
- Murdoch, Iris. "Sein und Zeit: Pursuit of Being," in *Iris Murdoch: Philosopher*, edited by Justin Brookes. Oxford: Oxford University Press, 2012.
- Murdoch, Iris. *The Nice and The Good*. New York: Viking Press, 1967.
- Murdoch, Iris. *The Red and The Green*. Harmondsworth: Penguin, 1967.
- Murdoch, Iris. *The Sea, The Sea*. London: Vintage Books, 1999.
- Murdoch, Iris. *The Sovereignty of Good*. London: Routledge, 1970.
- Murdoch, Iris. *Under the Net*. London: Chatto & Windus, 1954.
- Murdoch, Iris. "Words and Ideas." *The Partisan Review* 27, no. 2 (Spring 1960): 348–353.
- Murdoch, Iris. *Writer at War*. Edited by Peter J. Conradi. London: Short Books,

2010.

Nietzsche, Friedrich. "Maxims and Arrows." In *The Portable Nietzsche*, translated by Walter Kaufmann, 466–473. New York: Viking, 1977.

Ogden, C.K., and I.A. Richards. *The Meaning of Meaning: A Study of the Influence of Language Upon Thought and of The Science of Symbolism*. London: Kegan Paul, Trench, Trubner, and Co., 1930.

Overy, Richard. *The Morbid Age: Britain between the Wars*. London: Penguin Books, 2010.

Price, A.W. "Richard Mervyn Hare." *Proceedings of the British Academy* 24 (2004): 117–137.

Proctor, Robert N. *Value-Free Science?: Purity and Power in Modern Knowledge*. Cambridge, MA: Harvard University Press, 1991.

Purton, Valerie. *An Iris Murdoch Chronology*. New York: Palgrave Macmillan, 2007.

Ranfurlly, Hermione. *To War with Whitaker: Wartime Diaries of the Countess of Ranfurlly, 1939-45*. London: Bello, 2014.

Rorty, Amélie Okenberg. *The Many Faces of Philosophy*. Oxford: Oxford University Press, 2003.

Ryle, Gilbert. Introduction to the *The Revolution in Philosophy*, by W.C. Kneale, A.J. Ayer, G.A. Paul, D.F. Pears, P.F. Strawson, G.J. Warnock, and R.A. Wollheim. London: Macmillan & Co, 1956.

Schweitzer, Albert. *The Decay and Restoration of Civilization*. London: A. & C. Black, 1923.

Scrutton, Mary. "On Being Reformed." *The Listener* 1428 (August 9, 1956): 196–197.

Searle, John R. "Oxford Philosophy in the 1950s." *Philosophy* 90, no. 2 (2015): 173–193.

Shakespeare, William. *The Complete Works of Shakespeare, 7th Edition*. Edited by David Bevington. London: Pearson, 2013.

Stockton, Jim, and Benjamin J.B. Lipscomb. "The Anscombe-Lewis Debate: New Archival Sources Considered." *Journal of Inklings Studies* 11, no. 1 (April 2021): 35–57.

Shotwell, James T. *On the Rim of the Abyss*. New York: Garland, 1936.

- Spengler, Oswald, and Charles Francis Atkinson. *The Decline of the West*. New York: Knopf, 1926.
- Stevenson, Charles L. *Ethics and Language*. New Haven: Yale University Press, 1944.
- Styron, William. *Sophie's Choice*. New York: Random House 1976.
- Sumnicht, Sarah. "Fact & Opinion Statements with Adjectives." <https://www.education.com/lesson-plan/el-support-lesson-fact-and-opinion-statements-with-adjectives/>.
- Sutherland, Stewart. "Donald Mackenzie MacKinnon." *Proceedings of the British Academy* 97 (1998): 3830–3834.
- Taylor, Charles. *Sources of the Self: The Making of the Modern Identity*. Cambridge, MA: Belknap University Press, 1989.
- Taylor, Charles. *A Secular Age?* Cambridge, MA: Harvard University Press, 2007.
- Teichman, Jenny. "Gertrude Elizabeth Margaret Anscombe." *Proceedings of the British Academy* 115 (2001): 31–50.
- Teichmann, Roger. *The Philosophy of Elizabeth Anscombe*. Oxford: Oxford University Press, 2008.
- Tennyson, Alfred. *In Memoriam A. H. H.*. Edited by Eric Gray. New York: W.W. Norton, 2003.
- Tossi, Justin, and Brandon Warmke. *Grandstanding: The Use and Abuse of Moral Talk*. Oxford: Oxford University Press, 2020.
- Uschanov, T.P. "The Strange Death of Ordinary Language." Last modified June 2006. <https://www.mv.helsinki.fi/home/tuschano/writings/strange/>.
- Voorhoeve, Alex. "A Mistrustful Animal: An Interview with Bernard Williams." *The Harvard Review of Philosophy*, XII (2004): 80–91.
- Voorhoeve, Alex. "The Grammar of Goodness: An Interview with Philippa Foot." *The Harvard Review of Philosophy*, XI (2003): 32–44.
- Vienna Circle. *The Scientific Conception of the World*. In *Empiricism and Sociology*, by Otto Neurath. Dordrecht, Holland: D. Reidel Publishing, 1973.
- Warnock, Geoffrey. "Saturday Mornings," in *Essays on J.L. Austin*, edited by Isaiah Berlin, 31–45. Oxford: Clarendon Press, 1973.

- Warnock, Mary. *A Memoir: People and Places*. London: Duckbacks, 2002.
- Wittgenstein, Ludwig. *Philosophical Investigations*. Translated by G.E.M. Anscombe. Oxford: Basil Blackwell, 1958.
- Weinberg, Steven. *The First Three Minutes: A Modern View of the Origin of the Universe*. Second Edition. New York: Basic Books, 1993.
- Wells, H.G. *The Salvaging of Civilisation*. New York: Macmillan, 1921.
- Williams, Bernard. *Ethics and the Limits of Philosophy*. Cambridge, MA: Harvard University Press, 1985.
- Williams, Bernard, and Michael Tanner. Correspondence and comments in *The Human World* 9 (November 1972): 42–48.
- Wilson, A.N. *C.S. Lewis: A Biography*. London: W.W. Norton and Company, 1990.
- Wilson, A.N. *Iris Murdoch as I Knew Her*. London: Hutchinson, 2003.
- Wilson, E.O. *Sociobiology: The New Synthesis*. Cambridge, MA: Belknap, 1975.
- Wootton, David. *The Invention of Science: A New History of the Scientific Revolution*. New York: Harper Perennial, 2015.
- Yorke, Malcolm. *Eric Gill: Man of Flesh and Spirit*. London: Constable, 1981.
- Archival Sources
- BBC Sound Archives. Recording of talk by Elizabeth Anscombe on Ludwig Wittgenstein. Broadcast July 9, 1952. File number LP 24423. Accessed through the British Library, London, UK.
- BBC Written Archives Centre. RCont Talks Anscombe. Reading, UK.
- BBC Written Archives Centre. Mary Scrutton. Talks File 1–1942–1962. Reading, UK.
- BBC Written Archives Centre. Iris Murdoch. Talks File 1–1942–1962. Reading, UK.
- Elizabeth Anscombe File. St. Hugh's College Archive. Oxford University.
- Elizabeth Anscombe Staff File. Somerville College Archives. Oxford University.
- Iris Murdoch Archive. Kingston University Archives. Kingston on Thames.
- Iris Murdoch's Journals 4, 6, 7, 9, 10, and 15. Kingston University Archives. Kingston on Thames.
- Iris Murdoch's Personal File. St. Anne's College Archives. Oxford University

Mary Somerville Research Fellowship File. Somerville College Archives. Oxford University.

Newnham College Archives. AC/5/2/13. Murdoch on Hitler. Cambridge, UK.

Newnham College Archives. AC/5/2/13. Donald Mackenzie MacKinnon. Reference for Iris Murdoch. Cambridge, UK.

Newnham College Archives. AC/5/2/13. Iris Murdoch application for graduate study.

Philippa Foot Papers. Somerville College Archives. Oxford University.

Philippa Foot Staff File. Somerville College Archives. Oxford University.

R. M. Hare Papers. Balliol College Archives. Oxford University.

St. Anne's College Archives. Oxford University.

یادداشت‌ها

پیشگفتار

1. Mary Midgley, *The Owl of Minerva*, 123–124.
۲. میجلی، مکاتبه ایمیلی با مؤلف، ۱۱ مارس ۲۰۱۰.
3. R.M. Hare, quoted in A.W. Price, “Richard Mervyn Hare,” *Proceedings of the British Academy* 124, 134.
4. Thomas Kuhn, *The Structure of Scientific Revolutions* (Chicago: University of Chicago, 1962).

یادداشتی درباره نام‌ها

1. Iris Murdoch to Leonie Cohn, October 9, 1951. BBC Written Archives Centre RCONT1 Iris Murdoch Talks File 1, 1946–1962.

[۱] فکت‌ها و ارزش‌ها

۱. برای جزئیات این ماجرا رجوع کنید به نوشته‌های بایگانی شده فیلیپا فوت، اسناد کارکنان کالج سامرویل و نیز مکاتبات ام. آر. دی. فوت و منبع زیر:
M.R.D. Foot, *Memories of an SOE Historian* (Barnsley: Pen and Sword, 2008)

۲. برای بررسی رایزنی‌هایی که به انتشار تصاویری از اردوگاه‌ها انجامید و نیز تأثیر این تصاویر، ن. ک.: Hannah Caven, "Horror in Our Time: Images of the concentration camps in the British media, 1945," *Historical Journal of Film, Radio and Television* 21: no 3 (2001): 205–253.

۳. باز هم ن. ک.:

Caven, "Horror in Our Time."

خود فیلم خبری را می‌توان در وب‌سایت پتی بریتانیا مشاهده کرد. برای جزئیات بیشتر دربارهٔ پیش‌زمینه و نتایج هیئت اعزامی، ن. ک.:

Myfanwy Lloyd, "The Parliamentary Delegation to Buchenwald Concentration Camp—70 Years On," *The History of Parliament*, <https://thehistoryofparliament.wordpress.com/2015/04/21/the-parliamentary-delegation-to-buchenwald-concentration-camp-70-years-on/>.

جمله نقل شده از زَنفَرلی برگرفته از خاطرات منتشرشدهٔ اوست:

To War with Whitaker (London: Bello, 2014)

۴. او این گفت‌وگو را بارها نقل کرد، از جمله نزد دوستش، پیتر کنرادی، که برای من باز گفت و نیز در مصاحبه‌ای با مارتین گورنال که در اسناد فوت در سامرویل موجود است (SC/LY/10 SP/PF/10). توصیف من از اتاق مک‌کینون برگرفته از شرح‌حالی کوتاه از شاگردش، ورا کرین، در بایگانی آیریس مرداک در کینگستون است (KUAS 6/11/1/12/1). تمام مطالب برگرفته از بایگانی کالج سامرویل را مدیون مدیر و اعضای هیئت علمی کالج سامرویل در آکسفورد هستم.

5. Jenny Anderson, "Only 9 % of 15-year-olds Can Tell the Difference between Fact and Opinion," *QZ*, December 3, 2019, <https://qz.com/1759474/only-9-percent-of-15-year-olds-can-distinguish-between-fact-and-opinion/>.

6. Rhonda Dubec, "Fact v. Opinion Resource," Lakehead University Teaching Commons, July 22, 2019, <https://teachingcommons.lakeheadu.ca/fact-vs-opinion-resource>; Sharon Linde, "Facts vs Opinions," *Study.com*, December 28, 2018, <https://study.com/academy/lesson/facts-vs-opinions-examples-games-activities.html>.

7. Kevin Cummins, "Fact and Opinion Worksheets for Students," *edgalaxy.com*, March 31, 2013, <https://www.edgalaxy.com/journal/2013/3/31/fact-and-opinion-worksheets-for-students>; *Making Judgments and Drawing Conclusions* (lesson worksheet), Center for Humanities, 1977, <https://www.bmcc.cuny.edu/wp-content/uploads/ported/lrc/studyskills/factsandopinions.pdf>.

8. Horace Morse and George McCune, "Selected Items for the Testing of Study Skills," *Bulletin Number 15* (National Council for the Social Studies, 1940).

9. Shane Mac Donnchaidh, "A Teacher's Guide to Fact and Opinion," Literacy Ideas, <https://www.literacyideas.com/teaching-fact-and-opinion>.

10. Paul Blaschko, "Let's Stop Hating On the Fact-Opinion Distinction," *Paul Blaschko* (blog), April 1, 2017, www.paulblaschko.com/blog/2017/4/1/lets-stop-hating-on-the-fact-opinion-distinction.

۱۱. یکی از مشکلات ایجادشده این است که مشخص نیست چگونه باید گزاره‌های فکت‌مانند اما غلط («واکسن‌ها باعث اُتیسم می‌شوند») یا اثبات‌ناپذیر («عددی هست که بزرگ‌ترین عدد اول است») را دسته‌بندی کرد. آیا این‌ها «عقیده» هستند؟ قطعاً طبق آزمون‌های زبانی‌ای که این نویسندگان مطرح می‌کنند پاسخ منفی است.

12. Sarah Sumnicht, "Fact & Opinion Statements with Adjectives," Education.com, n.d., <https://www.education.com/download/lesson-plan/el-support-lesson-fact-and-opinion-statements-with-adjectives/el-support-lesson-fact-and-opinion-statements-with-adjectives.pdf>.

۱۳. چارلز تیلور این نکته را در فصل آغازین کتاب زیر مطرح می‌کند:

Sources of the Self: The Making of the Modern Identity (Cambridge, MA: Harvard University Press, 1989).

۱۴. تیلور (ن.ک: یادداشت قبلی) نیز تلاش زیادی برای جلب توجهات به ماهیت و عملکرد این چهارچوب‌ها کرده است.

۱۵. ن.ک: Armand Leroi, *The Lagoon* (New York: Viking, 2014).

۱۶. ن.ک:

Frances A. Yates, "Giordano Bruno's Conflict with Oxford," *Journal of the Warburg Institute* 2, No. 3 (January 1939): 230.

طبق جزئیاتی که بیتمس می‌آورد، حتی پس از حذف آثار «مدرسه‌ای‌ها»ی موردتمسخرِ هابز و دیگران از برنامهٔ درسی دانشگاه‌ها، نوع دیگری از خشک‌اندیشی وارد کار شد. از سال تحصیلی ۸۶-۱۵۸۵، دانشجویان آکسفورد با این قانون مواجه بودند: «دانشجویان و فارغ‌التحصیلان تمام مقاطع باید در مباحثات خود نویسندگان مختلف را، که موجب مخالفت‌ها و کشمکش‌های زیادی در مکاتب شده، کنار بگذارند و فقط پیرو ارسطو و مدافعان او باشند...».

۱۷. در اینجا و تمام این بحث، از این دو منبع بهره می‌گیرم:

David Wootton, *The Invention of Science* (New York: Harper, 2015)

و

Robert Proctor, *Value-Free Science? Purity and Power in Modern Knowledge* (Cambridge, MA: Harvard University Press, 1991).

18. Francis Bacon, *The Advancement of Learning* (1605), I.v.11.

19. Gottfried Wilhelm Leibniz, *Discourse on Metaphysics* (trans. George Montgomery), XI.

۲۰. این ماجرا، از منظرهای کاملاً متفاوتی، در این دو منبع نیز نقل شده است:

Alasdair MacIntyre, *After Virtue* (Notre Dame: University of Notre Dame Press, 1981)

و

M. Korsgaard, *The Sources of Normativity* (Cambridge, UK: Cambridge University Press, 1996).

21. Johannes Kepler, *Harmonices Mundi* (1618), V.

22. Charles Taylor, *A Secular Age?*, 549.

23. Edmund Burke, *A Philosophical Enquiry into the Origin of our Ideas of the Sublime and Beautiful* (1757), (Oxford: Oxford University Press, 2015).

24. Alfred Tennyson, *In Memoriam A.H.H.*, III, ed. Eric Gray, (New York: Norton, 2003).

25. Matthew Arnold, "Dover Beach," stanza IV, 1867, <https://www.poetryfoundation.org/poems/43588/dover-beach>.

26. Quoted in Taylor, *A Secular Age?*, 561.

27. Steven Weinberg, *The First Three Minutes*, second edition (New York: Basic Books, 1993), 154–155.

28. Philippa Foot, interview with Jonathan Ree, "Twenty Minutes—Philosophical Lives," September 19, 2000, BBC Radio 3 BBC, broadcast September 19, 2000.

[۲] آکسفورد در زمان جنگ

1. Peter Conradi, *Iris* (New York: W.W. Norton, 2001), 128.

من در نقل این ماجرا از شرح کنرادی، از مصاحبه‌ای که با فوت کرد و در بایگانی آیریس مرداک در دانشگاه کینگستون موجود است و از فایل پرسنلی فوت در کالج سامرویل بهره گرفته‌ام. کنراد هنگام نوشتن زندگی‌نامه مرداک دوست صمیمی او و فوت شد. جزئیات ابتلای فوت به سل در دوران کودکی در شرح حال کنرادی نقل شده است:

Family Business: A Memoir (Bridgend: Seren, 2019), 177.

2. Pauline Adams, *Somerville for Women* (Oxford: Oxford University Press, 1996), 164, (quoting a letter from Annie Rogers to Emily Penrose).

3. Adams, *Somerville for Women*, 163–165.

4. Mary Midgley, *The Owl of Minerva* (New York: Routledge, 2005), 76.

در این بخش و سراسر این فصل، به‌طور گسترده از شرح حال لذت‌بخش میجلی و نیز مصاحبه‌ها و مکاتبات شخصی او بهره گرفته‌ام.

5. Nina Bawden, *In My Own Time* (New York: Clarion, 1994), 63–64.

متن کامل این فراز بی‌نهایت ارزشمند است.

6. Midgley, *The Owl of Minerva*, 76.

۷. فوت و مرداک، مدت‌ها پیش از کشف فلسفه، استعداد فلسفی خود را نشان دادند و، با نمرات خوب در برگه‌های عمومی، بورس خود را تضمین کردند.

8. Conradi, *Iris*, 86.

9. Bawden, *In My Own Time*, 68.

10. Midgley, *The Owl of Minerva*, 77.

11. Conradi, *Iris*, 85–86.

12. Conradi, *Iris*, 84.

در بخش پیش‌رو از فصل ۴ کنرادی و جغد مینروای میجلی و نیز گفت‌وگوها و مکاتبات هر یک از آن‌ها استفاده کرده‌ام.

13. Philippa Foot, "Iris Murdoch," in *Oxford Today* (Hilary Term 1999), 58.

14. Conradi, *Iris*, 82.

15. *Somerville College Report*, 1938–1939.

16. Christopher Hobhouse, *Oxford* (London: B.T. Batsford, 1939), 101.

۱۷. نقل شده در Conradi, *Iris*, 83. از نوشته‌ای برای *Badminton School Magazine*.

18. Midgley, *The Owl of Minerva*, 89.
۱۹. نقل شده در Conradi, *Iris*, 90. این کلمات از دوست صمیمی مرداک، فرانک تامسون، است.
20. Iris Murdoch to Ann Leech, April 1939, in *Living on Paper: Letters from Iris Murdoch, 1934-1995*, ed. Avril Horner and Anne Rowe, (London: Chatto & Windus, 2015), 10–11.
21. Hobhouse, *Oxford*, 102.
22. Midgley, *The Owl of Minerva*, 95.
23. Iris Murdoch to David Hicks, 1941, in *A Writer at War*, ed. Peter Conradi (London, Short Books, 2010), 187.
24. Conradi, *Iris*, 115.
25. Midgley, *The Owl of Minerva*, 97–98.
26. Mary Warnock, *A Memoir: People and Places* (London: Duckbacks, 2002), 40.
27. Aeschylus, *The Oresteia*, trans. Fagles (New York: Penguin, 1977), 109.
28. Midgley, *The Owl of Minerva*, 98.
29. Conradi, *Iris*, 122.
30. Midgley, *The Owl of Minerva*, 123.
31. Adams, *Somerville for Women*, 164.
32. Midgley, *The Owl of Minerva*, 123.
33. The Vienna Circle, *The Scientific Conception of the World* (1929), in *Empiricism and Sociology*, by Otto Neurath (Dordrecht, Holland: D. Reidel Publishing, 1973). Emphasis original.
34. A.J. Ayer, *Language, Truth and Logic* (Minneola: Dover, 1952), 33.
35. Ayer, *Language*, 35.
36. Ayer, *Language*, 107.
37. Michael Ignatieff, *Isaiah Berlin: A Life* (New York: Metropolitan, 1998), 84–85.
38. Donald MacKinnon, *A Study in Ethical Theory* (London: A. & C. Black, 1957), ch. 3.
۳۹. خاطره ناینهم در Conradi (*Iris*, 125) نقل شده است. در ادامه از یادداشت‌های ناینهم و دیگران در بایگانی آیریس مرداک در دانشگاه کینگستون و نیز روایت کنرادی و جغد مینروا (*The Owl of Minerva*) اثر میجلی و در زمانه من (*In My Own Time*) اثر باودن نیز بهره گرفته‌ام.

40. Midgley, *The Owl of Minerva*, 116.
41. Midgley, *The Owl of Minerva*, 117.
42. Conradi, *Iris*, 127.
43. Iris Murdoch to David Hicks, November 6, 1945, in *Living on Paper*, 256.
۴۴. این وصف از سیمای قابل تشخیص پدرش در این کتاب است که برنده جایزه بوکر هم شد:
The Sea, the Sea (New York: Vintage, 1999), 30.
45. Iris Murdoch to Frank Thompson, January 29, 1942 in *Living on Paper*, 105.
46. Iris Murdoch to Frank Thompson, December 24, 1941 in *Living on Paper*, 102.
۴۷. در بایگانی پرسنل کالج سامرویل (SC/AO/AA/FW/Anscombe)، سندی هست که این دورا با هم مقایسه می‌کند. اچ. اچ. پرایس، استاد منطق، در ارجاع‌نامه‌ای برای آنسکوم در سال ۱۹۴۶، به‌خصوص بر دو ویژگی‌اش تأکید می‌کند: یک، عمق دانش او از فیلسوفان کلاسیک («بسیار جامع‌تر و وسیع‌تر از آنچه حتی میان بهترین دانشجویان رشته بزرگان متداول است» و، دو، «درک او از منطق نمادین مدرن و تکنیک‌های نسبتاً دشوار و ظریف تحلیل فلسفی که با آن همراه است». او خاطر نشان می‌کند که این ترکیب نامتداول است: «تنها کسی که به ذهنم می‌رسد آقای مک‌کینون از کالج کبل است». تمام مطالب برگرفته از بایگانی‌های کالج سامرویل را مدیون مدیر و اعضای هیئت علمی کالج سامرویل در آکسفورد هستم.
48. Midgley, *The Owl of Minerva*, 113.

[۳] دختران ۱۹۱۹

۱. جزئیات این بخش برگرفته از منابع مختلف است: مصاحبه با دختر آنسکوم، مری گیچ گورمالی، دوست خانوادگی شان راجر تایشمان، مری میجلی و بارونس مری وارناک؛ مطالب برگرفته از فایل آنسکوم در بایگانی کالج سنت هیو؛ شرح حال جنی تایشمان درباره آنسکوم در Proceedings of the British Academy 115 (2001) و نیز سخنان خود آنسکوم در مقدمه جلد دوم این اثر: *Collected Philosophical Papers* (Minneapolis: University of Minnesota Press, 1981).
۲. یادداشت‌هایی از مصاحبه با مری مادرسیل، منتشر شده در:
 Amélie Okenberg Rorty, *The Many Faces of Philosophy* (Oxford: Oxford University Press, 2003), 502.

3. J.R.H. Moorman, *A History of the Church in England* (London: A & C Black, 1973), 391–392.

4. Mary Geach, “Introduction,” in *Faith in a Hard Ground* (Exeter: Imprint Academic, 2008), xxi.

۵. آنسکوم در قدیمی‌ترین مقاله شناخته‌شده‌اش (‘I am Sadly Theoretical: It is the Effect of being at Oxford,’ در *The Catholic Herald*، مورخه ۸ ژوئیه ۱۹۳۸) تاریخ تغییر مذهب خود را سال ۱۹۳۵ می‌خواند. این جستار پاسخی بود به فراخوان گواه‌نامه از کاتولیک‌های جوان که از بیم و امید خود برای آینده بگویند. این فراخوان همان روزی صادر شد که آنسکوم را در کلیسا پذیرفتند. جان برکمن اخیراً این جستار را بازیابی و با نظرانی جالب بازنشر کرد. ن.ک:

Berkman, “G.E.M. Anscombe’s ‘I am Sadly Theoretical: It is the Effect of being at Oxford’” (1938): A newly discovered article by Anscombe edited and with an editor’s introduction,” in *New Blackfriars* (September 2021).

6. Mary Midgley, *The Owl of Minerva* (New York: Routledge, 2005), 24.

شرح حال میجلی منبع اصلی من در این بخش است و در کنار آن از گفت‌وگوها و مکاتبات او نیز بهره گرفته‌ام.

7. Midgley, *The Owl of Minerva*, 19.

8. Midgley, *The Owl of Minerva*, 23.

9. Midgley, *The Owl of Minerva*, 79–80.

10. Peter J. Conradi, *Iris* (New York: W.W. Norton, 2001).

اطلاعات مربوط به کودکی مرداک از اثر کنرادی برگرفته شده است.

11. Quoted in Conradi, *Iris*, 33.

12. Conradi, *Iris*, 44.

13. Conradi, *Iris*, 59.

14. Conradi, *Iris*, 60.

15. Conradi, *Iris*, 66.

16. Conradi, *Iris*, 66.

17. Quoted in Conradi, *Iris*, 72.

18. Richard Overy, *The Morbid Age: Britain between the Wars* (London: Penguin 2010).

بحث پیش‌رو سراسر برگرفته از اثر اُوری است.

19. Midgley, *The Owl of Minerva*, 83.
20. Midgley, *The Owl of Minerva*, 84.
۲۱. کانستینس مارکیویچ، ملی‌گرای ایرلندی، سال قبل یکی از مسندهای دوبلین را به دست آورده بود، اما طبیعتاً حاضر به یادکردن سوگند وفاداری نشد و بدین ترتیب هرگز به مجلس عوام نیوست.
۲۲. هم نقل قول‌های مستقیم و هم بیشتر جزئیات دیگر استنادشده در پاراگراف‌های پیش رو از اسناد فیلیپا فوت در کالج سامرویل برگرفته شده‌اند. از گفت‌وگوها و مکاتبات با پیتر کنرادی، مکاتبات با مایکل ریچارد دنیل فوت (۱۱ آوریل ۲۰۱۱) و مکاتبات با جان هاوورن، دوست فوت و خواهرش ماریون، نیز بهره گرفته‌ام.
23. Interview with Martin Gornall, SC/LY/SP/PF/10, Philippa Foot Papers, Somerville College Archives.
24. Friedrich Nietzsche, *Twilight of the Idols*, trans. Walter Kaufmann, "Maxims and Arrows," in *The Portable Nietzsche* (New York: Penguin, 1954), 467.
25. Journal entry for January 4, 1998, Foot Journals, SC/LY/SP/PF/3, Foot Papers, Somerville Archives.
26. Journal entry for December 5, 2000, SC/LY/SP/PF/6/1, Foot Papers, Somerville Archives.
۲۷. پیتر کنرادی، گفت‌وگو با مؤلف، ۱۰ مارس ۲۰۱۱.
28. Philippa Bosanquet to Esther Bosanquet, undated, SC/LY/SP/PF/1/6e, Foot Papers, Somerville Archives.
29. Journal entry for August 5, 1996, SC/LY/SP/PF/6/1, in Foot Papers, Somerville Archives.
30. Tom and Mary story, SC/LY/SP/PF/3, Foot Papers, Somerville Archives.
31. Alex Voorhoeve, "The Grammar of Goodness: An Interview with Philippa Foot" in *The Harvard Review of Philosophy* XI (2003), 33.
32. Peter Conradi and Gavin Lawrence, "Professor Philippa Foot" (obituary), *The Independent*, October 19, 2010.
33. Voorhoeve, "The Grammar of Goodness," 33.
۳۴. برای بحث‌هایی غنی از تأثیر سازنده اجتماع بلک فرایرز بر اندیشه آنسکوم و پیش‌زمینه جزوه متقدمش با عنوان «بررسی عادلانه بودن جنگ کنونی» (ن.ک: پایین)، ن.ک:

John Berkman, "Justice and Murder: The Background to Anscombe's 'Modern Moral Philosophy,'" in Roger Teichmann, ed., *The Oxford Handbook of Elizabeth Anscombe* (Oxford: Oxford University Press, 2022)

و

John Haldane, "Anscombe: Life, Action, and Ethics in Context," in *Philosophical News* 18 (June 2019), 45–75.

35. St. Hugh's College archive.

۳۶. از قرار معلوم، آنسکوم قضیه را به مدرسه‌ش نگفته بود. حتی به یکی از صمیمی‌ترین دوستانش هم نگفته بود. جین کوتس (بعدها: آستین) سامرویلی، که هم‌دوره آنسکوم در رشته بزرگان بود، همیشه با او بود. در سال ۲۰۱۲ از من شنید که پدر آنسکوم در سال ۱۹۳۹ درگذشته است. کوتس نیز در دوره کارشناسی پدر خود را از دست داد؛ گفت مایه تسلی‌اش می‌شد اگر با کسی حرف می‌زد که معنای بی‌پدری را درک کند. آنسکوم، با هر احساس و اندیشه‌ای که داشت، فقدان خود را در دل نگه داشت.

37. "The Justice of the Present War Examined." Anscombe's contribution is reprinted in G.E.M. Anscombe, *The Collected Philosophical Papers of G.E.M. Anscombe, Vol. 3: Ethics, Religion and Politics* (Minneapolis: University of Minnesota Press, 1981), 72–81.

۳۸. ترم بعد، مک‌کینون دوباره مدرس آنسکوم شد. باآنکه همچنان به کار او آفرین می‌گفت، خاطرنشان نیز کرد که «اگر در نتیجه‌گیری‌هایش محتاط‌تر باشد خیلی به نفعش است». آنسکوم ظاهراً به اندازه سامرویلی دیگر از مک‌کینون اثر نپذیرفته بود. از قرار معلوم، برای کلاس‌های او سخت می‌کوشید و در سال ۱۹۴۶ در درخواستی شغلی خود را آشنای مک‌کینون معرفی کرد. اما در خاطرات جسته‌گریخته خود از سال‌های کارشناسی‌اش نامی از او به میان نمی‌آورد.

39. St. Hugh's College archive.

40. In Roger Teichmann, *The Philosophy of Elizabeth Anscombe* (Oxford, 2008), 3.

41. G.E.M. Anscombe, "Introduction," in *The Collected Philosophical Papers of G. E. M. Anscombe, Vol. 2: Metaphysics and the Philosophy of Mind* (Minneapolis: University of Minnesota Press, 1981), vii.

42. Anscombe, *Metaphysics and the Philosophy of Mind*, vii.

43. Anscombe, *Metaphysics and the Philosophy of Mind*, viii.

[۴] بازگشت فیلسوفان

۱. جزئیات خاص این بخش را از این منابع گرفته‌ام:

R.M. Hare, "A Philosophical Autobiography," in *Utilitas* 14, no. 3 (November 2002)

همین‌طور نوشته‌ی پسرش جان هیر با عنوان «R.M. Hare: A Memorial Address» در همان شماره و نیز بعدالتحریر *An Essay in Monism*، کتابی «منتشرنشده» که هیر در زندان نوشت. هیر در «A Philosophical Autobiography» منبع زیر را به‌عنوان «تنها روایت کاملاً واقعی که از این تجربه‌ها خوانده‌ام» معرفی می‌کند:

E.E. Dunlop, *The War Diaries of Weary Dunlop* (ed. New York: Penguin, 2010)

برای توصیفات کلی وضعیت اردوگاه‌های راه‌آهن در این ماه‌ها، از اثر دانلوپ بهره گرفته‌ام. گروه‌هایی از کارگران بیگاری در بهار ۱۹۴۳ موج‌موج از سنگاپور فرستاده می‌شدند. هیر در «زندگی‌نامه خودنوشته» اش فقط می‌گوید بهار آن سال او را به اردوگاه‌های راه‌آهن فرستادند و حدود هشت ماه آنجا بود. طبق یکی از رویدادنامه‌های ارتش امپراتوری ژاپن (که در آدرس www.forces-war-records.co.uk در دسترس است)، هیر و بسیاری دیگر در روز ۱۷ مه ۱۹۴۳ «از راه زمینی» اعزام شدند.

2. Hare, "Philosophical Autobiography," 282.

3. Hare, "Philosophical Autobiography," 282.

4. Hare, "Philosophical Autobiography," 281.

5. Archilochus, fragment, translated for the author by Morgan Flannery.

۶. منابع بخش پیش‌رو عبارت‌اند از: آگهی درگذشتی به قلم فیلیپا فوت در *Somerville College Report* (1999), 135–138؛ بیوگرافی مرداک به قلم کنراد: *Iris* (Norton, 2001)؛ شرح‌حال میجلی: *The Owl of Minerva* (Routledge, 2005) و نامه‌ها و دفترهای موجود در اسناد فیلیپا فوت در بایگانی کالج سامرویل.

7. Iris Murdoch to Marjorie Boulton, August 16, 1942, in *Living on Paper*, ed. Avril Horner and Anne Rowe (London: Chatto & Windus, 2015), 27.

8. Midgley, *The Owl of Minerva*, 134.

9. In Murdoch, *Living on Paper*, 30, 32.

10. In Murdoch, *Living on Paper*, 25.

۱۱. مرداک در اواخر جنگ یا شاید پس از سفر به شرق اروپا با ادارهٔ امدادرسانی و بازتوانی سازمان ملل و دیدن کارهایی که شوروی‌ها کرده بودند سرانجام از کمونیسم ناامید شد. در همین دوران، شروع به کندوکاو در مسیحیت نیز کرد. پیتر کنراد، زندگی‌نامه‌نویس او، معتقد است میان این دو ارتباط هست و ایمانی جای ایمان دیگر را می‌گیرد. ن.ک:

Iris Murdoch: A Life (New York: W.W. Norton, 2001).

12. Philippa Bosanquet to Esther Bosanquet, undated, SC/LY/SP/PF/3, Foot Papers, Somerville Archives.

13. Nina Bawden, *In My Own Time* (New York: Clarion 1994), 71, 91.

14. *Midgley, The Owl of Minerva, 123-124.*

۱۵. ن.ک: Bawden, *In My Own Time*.

16. Mary Warnock, *A Memoir: People and Places* (London: Duckbacks, 2002), 42.

۱۷. این معرفی‌نامهٔ رایبل به‌عنوان «سیاست‌مدار آکادمیک» برگرفته از «A Philosophical Autobiography» هیر و گفت‌وگو با مری میجلی و مری وارناک است.

18. "Introduction" to *The Revolution in Philosophy* (London: Macmillan & Co, 1956).

19. Hare, "Philosophical Autobiography," 284.

20. Warnock, *A Memoir*, 49.

۲۱. دست‌کم این روایتی است که میلدرد هارتلی، مدرس مرداک و اسکرانین در زمینهٔ آثار کلاسیک، در نامه‌ای به تاریخ ۱۵ مهٔ ۱۹۶۹ برای باربارا کریگ، مدیر سامرویل، نقل می‌کند (فایل پرسنلی فوت، SC/AO/AA/FW/Foot، بایگانی کالج سامرویل، استفاده با اخذ اجازه از کارگزار هارتلی، آلن پولتر). هارتلی به مناسبت خروج آنسکوم و هارتلی از سامرویل در این باره از گذشته‌ها یاد می‌کرد و می‌گفت که او (هارتلی) و یکی از همکارانش در سال ۱۹۴۱ در کمیته‌ای در سطح دانشگاه بودند و نامزدهای دورهٔ دانشجویی گیلکرایست را ارزیابی می‌کردند و هردو مستقلاً این نظر را داشتند که آنسکوم بهترین گزینه است.

۲۲. اعتراضات گیج چه بودند؟ هرگز منتشرشان نکرد. آنسکوم، در جزوه‌ای که با نورمن نوشت، استدلال کرد که هرچند دلایلی عادلانه برای جنگ وجود دارد، اما دولت بریتانیا آشکار کرده که از حربه‌های ناعادلانه ابایی ندارد: مثلاً بمباران فرشی شهرهای آلمانی. ظاهراً گیج نیز معتقد بود دلایلی عادلانه برای جنگ وجود دارد. طبق روایت آنتونی کینی در شرح‌حالی که در سال ۲۰۱۴ دربارهٔ گیج در *Proceedings of the British Academy* نوشت، گیج کوشید به ارتش لهستان بپیوندد اما موفق نشد.

۲۳. مری گیچ گورمالی، گفت‌وگو با مؤلف، ۱۳ ژوئیه ۲۰۱۲.
۲۴. آنسکوم، در نامه‌ای در سال ۱۹۴۶ که درخواست شغلی در کالج بدفورد در لندن است، اشاره می‌کند که طی دو سال اخیر از کالج نیونهام کمبریج کمک‌هزینه گرفته است. چیز کمی نبوده، اما نمی‌توان آن را به اندازه دوره رقابتی اسمیتسون ارزشمند دانست (Box no. 10, File no. 370, Anscombe Papers, Collegium Institute).
۲۶. نامه هامفری والداک به جنت وان (۱۸ ژانویه ۱۹۴۸) و دوباره نامه جنت وان به والداک (۲۱ فوریه ۱۹۴۸) که هردو در فایل پرسنلی آنسکوم در بایگانی کالج سامرویل موجودند (SC/AO/AA/FW/Anscombe). نقل قول‌های برگرفته از مقالات پروفیسور الیزابت آنسکوم با اخذ اجازه از دارنده حق تکثیر، خانم م. ک. گورمالی، درج شده‌اند.
۲۷. نامه آنسکوم به جنت وان، مورخه ۲۹ مارس ۱۹۴۶، درخواست عضویت در هیئت علمی، در: Mary Somerville Research Fellowship file (SC/AO/FS/MSRF) in the Somerville College Archives.
28. Warnock, *A Memoir*, 46.
۲۹. شوخی منسوب به فرانک رمزی.
30. C.K. Ogden and I.A. Richards, *The Meaning of Meaning: A Study of the Influence of Language Upon Thought and of The Science of Symbolism*, 3rd ed. (London: Kegan Paul, Trench, Trubner, and Co., 1930), 149.
31. Warnock, *A Memoir*, 44.
۳۲. «بعدالتحریر» هیر برای *An Essay in Monism* (منتشر نشده، ۱۹۴۵-۱۹۴۰)، متن تایپ شده. تمام نقل قول‌های برگرفته از مقالات منتشر نشده پروفیسور هیر با اخذ اجازه از دارنده حق تکثیر، دکتر جان هیر، درج شده‌اند.
33. Charles Stevenson, *Ethics and Language* (New Haven: Yale University Press, 1944), 21.
۳۴. این اصطلاح موردعلاقه جاستین توسی (Justin Tosi) و برندن وارمکه (Brandon Warmke) در این کتاب است:
- Grandstanding: The Use and Abuse of Moral Talk* (Oxford: Oxford University Press, 2020).
- کتاب توسی و وارمکه دست روی ابعادی از گفتمان اخلاقی معاصر می‌گذارد که با تحلیل عاطفه‌گرایانه همخوانی دارند. هدفشان این است که شاید خوانندگان خود را به رد این شیوه‌های کلام ترغیب کنند.

۳۵. خوانندگان کتاب

Alasdair MacIntyre's *After Virtue* (Notre Dame: Notre Dame University Press, 1981)

سریع متوجه می‌شوند که چقدر مدیون تحلیل او از عاطفه‌گرایی هستیم. دین من به کتاب
Charles Taylor's *Sources of the Self* (Cambridge, MA: Belknap, 1989)

نامحسوس تر اما به همان اندازه مهم است.

36. R.M. Hare, *The Language of Morals* (Oxford: Oxford University Press, 1952).

چند پاراگراف پیشین خلاصه‌ای از اصول کلی کتاب هستند.

37. John Lucas, "A Memoir of Professor R.M. Hare, FBA," in *The Balliol College Annual Record* (2002).

38. Hare, "Philosophical Autobiography," 273.

39. Rugby School Report, Biographical and Autobiographical Materials, Hare Papers, Balliol College Historic Collections.

انتشار با اخذ اجازه از مدرسه راگبی.

40. Lucas, "A Memoir of Professor R. M. Hare."

41. Hare, *The Language of Morals*, 69.

42. Hare, "Postscript" to *An Essay in Monism* (unpublished).

۴۳. کاترین هیر، گفت‌وگو با مؤلف، ۱ اوت ۲۰۱۲.

44. William Shakespeare, *Othello*, Act I, scene iii, lines 190–191.

45. Hare, "Philosophical Autobiography," 272.

46. Midgley, *The Owl of Minerva*, 148.

47. Midgley, *The Owl of Minerva*, 147.

۴۸. جولیا جک، گفت‌وگو با مؤلف، ۲ ژوئیه ۲۰۱۲.

۴۹. جینت وان (؟) به فیلیپا فوت، ۲۵ نوامبر ۱۹۴۸. فایل پرسنلی فوت، بایگانی کالج سامرویل.

50. Journal 6, June 12, 1948, KUAS 202/1/6.

روزنگارهای مرداک در بایگانی دانشگاه کینگستون نگهداری می‌شوند. تمام نقل‌قول‌ها از
نوشته‌های منتشرنشده آیریس مرداک با اخذ اجازه از دانشگاه کینگستون درج شده‌اند.

51. Hare, "Philosophical Autobiography," 286.

۵۲. هیر، در اواخر دوران کاری‌اش، استدلال کرد که منطقِ زبان اخلاقی تمام استفاده‌کنندگان را مکلف به نتیجه‌گیری‌های فایده‌گرایانه می‌کند. البته او تأکید می‌کرد که، با سخن‌گفتن به شیوه‌ای متفاوت، می‌توان از این نتیجه‌گیری‌ها پرهیخت. ن. ک:

Moral Thinking (Oxford: Oxford University Press, 1981), chapter 1.

[۵] تشخیص مرداک

۱. در این بخش آغازین (و در واقع در سراسر این فصل) از نامه‌های موجود در دو مجموعه‌نامهٔ مرداک، *Living on Paper* و *A Writer at War* (که به هر دو قبلاً استناد شده است) و نیز *Iris* (London: W.W. Norton, 2001) اثر پیتر کنرادی بهره گرفته‌ام. در رابطه با نشانی مرداک در بروکسل: داخل دفتری که بعداً اشاره می‌کنم، به تاریخ اکتبر ۱۹۴۵، نوشته شده است «آیریس مرداک بروکسل خیابان رو نوو». او در نخستین نامهٔ خود از بروکسل به دوست دوران کارشناسی‌اش لئو پلیاتزکی «نشانی منزل» خود را «c/o Agence Continentale et Anglaise, 32 Rue Picard» در غرب کانال مولن‌بیک می‌نویسد. آژانس البته آژانسی مسافرتی بود و طبق آنچه از یکی از نامه‌های بعدی برمی‌آید به‌عنوان مقرر محلی ادارهٔ امداد‌رسانی و بازتوانی سازمان مصادره شده بود. نشانی نوشته‌شده در دفتر، گرچه دقیق نیست، ظاهراً در زمان نگارش درست بوده است.

2. Iris Murdoch to Leo Pliatzky, June 17, 1944, in *Living on Paper*, ed. Avril Horner and Anne Rowe (London: Chatto & Windus, 2015), 37.

3. Iris Murdoch to David Hicks, September 4, 1944, in *Living on Paper*, 38.

4. Iris Murdoch to Leo Pliatzky, October 30, 1945, in *Living on Paper*, 50.

5. Iris Murdoch to Leo Pliatzky, September 4, 1945, in *Living on Paper*, 47.

6. Iris Murdoch to David Hicks, September 16, 1945, in *A Writer at War*, ed. Peter Conradi (Short Books, 2010), 242.

7. W.H. Auden, *Collected Poems*, ed. Edward Mendelson (London: Vintage, 1991), 179.

8. Iris Murdoch to David Hicks, September 16, 1945 in *A Writer at War*, 237.

9. Iris Murdoch to David Hicks, September 16, 1945 in *A Writer at War*, 237.

10. Iris Murdoch to David Hicks, October 4, 1945 in *A Writer at War*, 244.

11. Iris Murdoch to Leo Pliatzky, October 30, 1945, in *Living on Paper*, 50.

12. Iris Murdoch to Leo Pliatzky, October 30, 1945, in *Living on Paper*, 50.

13. Iris Murdoch to David Hicks, November 3, 1945 in *A Writer at War*, 251.

جزئیات فرعی سخنرانی را از خبر آن در *La Lanterne* به تاریخ ۲۳ الی ۲۵ اکتبر ۱۹۴۵ در این منبع:

Catherine Lanneu, *L'inconnue Française* (Brussels: Peter Lang, 2008), 258–262

و نیز گواهی یکی از حاضران به نام ژاک تامینو گردآوری کرده‌ام. ن.ک:

“The Phenomenological Movement,” in *Tradition and Renewal*, Vol. 3 (1993), 110.

۱۴. نکته‌ای تاریخ‌نگارانه: در تکه‌روایت‌های زندگی سارتر و آگزیستانسیالیسم پسا جنگ، رایج است که از سخنرانی پنج روز بعد سارتر در کلوب منتنان به‌عنوان رونمایی از مانیفست بزرگ او یاد کنند. این سخنرانی چندی بعد با عنوان «آگزیستانسیالیسم نوعی اومانیسم است» منتشر شد و مقدمه‌های پژوهشگرانه معمولاً خاستگاه آن را سخنرانی پاریس معرفی می‌کنند. شاید نسخه منتشر شده به متن سخنرانی پاریس نزدیک‌تر باشد، اما یادداشت‌های مرداک نشان می‌دهد که سخنرانی سارتر در بروکسل نیز اصولاً همان بود، از مقایسه اولیه میان آگزیستانسیالیسم مسیحی و خداناباورانه گرفته تا (به قول مرداک) «تمثیل» مردی جوان که برای راهنمایی به نزد سارتر آمده است.

15. Iris Murdoch, IML 682, Kingston University Archives.

۱۶. آیریس مرداک، مصاحبه منتشر نشده با ریشارد وولهایم:

KUAS 6/6/4/5, Kingston University Archives.

17. Murdoch, “Midnight Hour,” in *Adelphi*, January-March 1943, 62.

18. Iris Murdoch to David Hicks, January 25, 1946, in *A Writer at War*, 288.

19. Iris Murdoch to Philippa Foot, undated (probably early 1947), KUAS 100/1/9, Kingston University Archives.

20. Iris Murdoch to David Hicks, November 6, 1945, in *A Writer at War*, 254.

۲۱. مصاحبه فیلیپا فوت با پیتر کنرادی، ۱۹۹۸، KUAS6/4/2/1، فایل صوتی در بایگانی دانشگاه کینگستون.

۲۲. مصاحبه فیلیپا فوت با پیتر کنرادی، ۱۹۹۸، KUAS6/4/2/1، فایل صوتی در بایگانی دانشگاه کینگستون.

23. Iris Murdoch to David Hicks, November 6, 1945, in *A Writer at War*, 255.

24. Iris Murdoch to Philippa Foot, October 10, 1946, in *Living on Paper*, 83.

25. Iris Murdoch to Philippa Foot, undated, in *Living on Paper*, 85.
26. Newnham College Archives, AC/5/2/1.
۲۷. آنچه بازگشت مرداک به خانه را سخت‌تر کرد این بود که او و پدرش بر سر تصمیم او به ترک ادارهٔ امدادرسانی و بازتوانی سازمان ملل با هم بگومگو کرده بودند. این سازمان امدادرسانی شغلی ثابت و مطمئن بود. ن.ک:
- Valerie Purton, *An Iris Murdoch Chronology* (New York: Palgrave Macmillan, 2007), 45.
28. Murdoch to David Hicks, November 6, 1945, in *Living on Paper*, 53.
۲۹. او بعدها بسیاری از مشاهدات حاصل از سه دیدار خود از مالینگ آبی را در *The Bell* آورد.
30. Conradi, *Iris*, 243.
31. Newnham College Archives, AC/5/2/10.
32. Conradi, *Iris*, 258.
33. Iris Murdoch to Philippa Foot, undated, KUAS 100/1/27, Kingston University Archives.
34. Iris Murdoch to Philippa Foot, August 5, 1947, KUAS 100/1/24, Kingston University Archives.
35. Newnham College Archives, AC/5/2/10.
36. Newnham College Archives, AC/5/2/20.
37. Ved Mehta, *Fly and the Fly-Bottle* (Boston: Little Brown, 1962), 55.
38. Iris Murdoch, Journal 4, October 23, 1947, KUAS 202/1/4, Kingston University Archives.
39. Mehta, *Fly and the Fly-Bottle*, 55.
40. Ray Monk, *Wittgenstein: The Duty of Genius* (New York: Penguin, 1991), 260–261.
41. Ludwig Wittgenstein, *Philosophical Investigations*, section 12, 7.
42. Ludwig Wittgenstein, *Philosophical Investigations*, section 241, 88.
43. Mary Midgley, *The Owl of Minerva* (Routledge, 2005), 159.
44. Bernard Williams, *Ethics and the Limits of Philosophy* (Cambridge, MA: Harvard University Press, 1985), 218.
۴۵. اگر زندگی‌نامه‌ای تک‌سوژه‌ای می‌نوشتیم، باید به افراد دیگری نیز اشاره می‌کردم، از جمله رمون کینو، فرانتس اشتاینر و الیاس کانتی. ن.ک:
- Peter Conradi, *Iris* (London: W.W. Norton, 2001).

46. Iris Murdoch, Journal 4, July 25, 1947, KUAS 202/1/4, Kingston University Archives.
47. Iris Murdoch, Journal 7, June 15, 1949, KUAS 202/1/7, Kingston University Archives.
48. Iris Murdoch, Journal 6, December 13, 1948, KUAS 202/1/6, Kingston University Archives.
49. Iris Murdoch, Journal 6, December 13, 1948, KUAS 202/1/6, Kingston University Archives.
50. Iris Murdoch, Journal 9, February, 1959, KUAS 202/1/9, Kingston University Archives.
51. Iris Murdoch, Journal 6, December 12, 1948, KUAS 202/1/6, Kingston University Archives.
52. Anscombe Papers, Collegium Institute, box 6, no. 212.
53. Iris Murdoch, Journal 7, February 26, 1949, KUAS 202/1/7, Kingston University Archives.
54. Iris Murdoch, Journal 7, March 1, 1949, KUAS202/1/7, Kingston University Archives.
55. الیزابت آنسکوم و پیتر گیچ، مصاحبه با پیتر کنرادی، ۱۷ آوریل ۱۹۹۸: KUAS6/4/1/9 Iris Murdoch archive, Kingston University.
56. Iris Murdoch, "On 'God' and 'Good'" in *The Sovereignty of Good* (London: Routledge, 1970), 51–52.
57. Ayer, quoted in Iris Murdoch, "The Novelist as Metaphysician," in *Existentialists and Mystics*, ed. Peter Conradi (New York: Penguin, 1999), 105.
58. Murdoch, "The Novelist as Metaphysician," 105.
59. Iris Murdoch, "The Existentialist Hero," in *Existentialists and Mystics*, ed. Peter Conradi (New York: Penguin, 1999), 110.
60. Iris Murdoch, *Sartre: Romantic Rationalist* (New York: Viking, 1987), 111.
61. Murdoch "The Novelist as Metaphysician," 50.
62. L'Angoïsee, snobisme moderne," May 2, 1950, Murdoch, Talks File I, 1946-1962, BBC Written Archives Centre.
63. Iris Murdoch, "Metaphysics and Ethics," in *Existentialists and Mystics*, ed. Peter Conradi (New York: Penguin, 1999), 75.

۶۴. به عبارتی، «زیر تور» زبان. یکی از عنوان‌های پذیرفته‌نشده مرداک برای این کتاب اشاره به تصویر توپ بیلیاردی دارد که در این دوره از دغدغه‌های ذهنی‌اش بود: «همه در سکونی سنگین». ارجاع این عنوان به سرود مذهبی دئیستی و بی‌رنگ‌وروی جوزف ادیسون در قرن هجدهم است که خالق سازوکاری خاموش و بی‌جان را می‌ستاید.

65. *Living on Paper* 169–170.

66. Austin, "A Plea for Excuses" in *Philosophical Papers*, ed. J.O. Urmson and G.J. Warnock (Oxford: Oxford University Press, 1961), 123.

67. Austin, "A Plea for Excuses", 129.

68. Mehta, *The Fly and the Fly-Bottle*, 51.

69. Conradi, *Iris*, 302.

۷۰. مری وارناک، گفت‌وگو با مؤلف، ۲۸ فوریه ۲۰۱۱.

71. Murdoch, "On 'God' and 'Good,'" 46.

72. Iris Murdoch to Raymond Queneau, undated, quoted in Conradi, *Iris*, 285.

[۶] الیزابت آنسکوم در برابر زمین و زمان

۱. برای اطلاعات بیشتر درباره این ماجرا، به منابع زیر رجوع کنید:

Fiona McCarthy, *Eric Gill* (London: Faber and Faber, 1989)

یا

Malcolm Yorke, *Eric Gill: Man of Flesh and Spirit* (London: Constable, 1981)

و نیز یکی از منابع این دو، شرح حال تهیه‌کننده قدیمی بی‌بی‌سی:

D.G. Bridson's memoir, *Prospero and Ariel: The Rise and Fall of Radio* (London: Victor Gollancz, 1971), 41

که جمله مدیر از آن نقل شده است.

۲. این دو به صورت مشترک در چند سازمان ترویج آموزه‌های اجتماعی کاتولیک همچون سازمان صلح پکس فعالیت داشتند. در واقع گیل در سال‌های ۱۹۳۹ و ۱۹۴۰، که اوج فعالیت آنسکوم با گروه پکس آکسفورد بود، ریاست این سازمان را به عهده داشت. جان برکمن، که بیش از هرکس به همکاری آنسکوم با پکس پرداخته است، توجه مرا به این موضوع جلب کرد.

۳. این ماجرا کاملاً مستند است. نیکلاس دنیِر می‌گوید و او و چندی دیگر از دانشجویان کارشناسی ارشد کمبریج روزی در محضر آنسکوم نشستند و از صحت و سقم افسانه‌های مختلف می‌پرسیدند: آیا واقعاً توی رستورانی در بوستون شلوارش را درآورده؟ آنسکوم گفت «وای نه، این طور نبود! توی یک بار بود، آن هم توی تورنتو!» (نیکلاس دنیِر، گفت‌وگو با مؤلف، ۲۹ ژوئن ۲۰۱۲).

۴. ضبط برنامه‌ی او درباره‌ی زندگی و اندیشه‌های راهنمایش، ویتگنشتاین، در سال ۱۹۵۳، در بایگانی صدای بی‌بی‌سی موجود است:

“Ludwig Wittgenstein,” 9 July 1953, BBC Third Programme

۵. روزالیند هرست‌هاوس، مکاتبه با مؤلف، ۶ سپتامبر ۲۰۱۲.

۶. راجر تایشمان، گفت‌وگو با مؤلف، ۲۴ ژوئیه ۲۰۱۲.

7. Thomas Aquinas, *Summa Theologiae* Part I, Question 16, Article 5. (Cincinnati: Benzinger Brothers, 1947).

8. G.E.M. Anscombe, “War and Murder,” in *The Collected Philosophical Works of G.E.M. Anscombe, Vol. 3: Ethics, Religion, and Politics* (Minneapolis: Minnesota University Press, 1981), 61.

9. Conradi, *Iris*, 283.

10. G.E.M. Anscombe, “Introduction,” in *The Collected Philosophical Works of G.E.M. Anscombe, Vol. 2: Metaphysics and the Philosophy of Mind* (Minnesota, 1981), viii.

11. Ludwig Wittgenstein, *Philosophical Investigations*, trans. G.E.M. Anscombe (London: Basil Blackwell, 1958), s. 115.

12. Wittgenstein, *Philosophical Investigations*, s. 309.

13. G.E.M. Anscombe, “Introduction,” in *Metaphysics and the Philosophy of Mind*, viii–ix.

14. G.E.M. Anscombe, Wittgenstein notebook, Box no.7, Fle no. 529, Anscombe Papers, Collegium Institute.

15. Anthony Kenny, *Brief Encounters: Notes from a Philosopher’s Diary* (London: SPCK, 2018), 91.

16. G.E.M. Anscombe, Wittgenstein notebook, Box no.7, File no. 529, Anscombe Papers, Collegium Institute.

17. Elizabeth Anscombe, "Ludwig Wittgenstein," July 9, 1953, BBC Third Programme, BBC Sound Archives.
18. Anscombe, notes on Wittgenstein, Box no. 7, File no. 259, Anscombe Papers, Collegium Institute.
- «یاد نگرفته در جای مخصوصش بریند» حکم تحقیرآمیز ویتگنشتاین دربارهٔ رسالهٔ دکتری رهاشدهٔ آنسکوم بود. این را به رویش گفته بود. آنسکوم، در خاطرات خود از ویتگنشتاین، می‌گوید ویتگنشتاین کار او را «ریدن کف اتاق» می‌دانست، اما می‌افزاید که «یاد نگرفته در جای مخصوصش بریند» طوری بوده که «خودش به من گفت». لوک گورمالی در مصاحبه با من می‌گفت «ریدن کف اتاق» در واقع «ترجمهٔ آنسکوم از سخن ملایم‌تر ویتگنشتاین بوده است. به هر روی، آنسکوم فایللی را که رساله را در آن ذخیره کرده بود با همین برجسب نام‌گذاری کرد (لوک گورمالی، مکاتبه با مؤلف، ۳۱ دسامبر ۲۰۲۰).
19. Anscombe, "The Reality of the Past," in *Metaphysics and the Philosophy of Mind*, 114n.
20. Philippa Foot, "Obituary of Elizabeth Anscombe," *Somerville College Review* (2001), 120.
21. Kenny, *Brief Encounters*, 91.
22. Mary Warnock, *A Memoir: People and Places* (London: Duckbacks 2002), 65.
23. John Searle, "Oxford Philosophy in the 1950s," in *Philosophy* 90 (2015), 180.
24. Wittgenstein, *Philosophical Investigations*, section 66, 31.
25. Mary Warnock, *A Memoir*, 65.
26. Searle, "Oxford Philosophy in the 1950s," 184.
27. Warnock, *A Memoir*, 68.
28. Max Deutscher, "Some Reflections of Ryle and Remarks on His Notion of Negative Action," in *Australasian Journal of Philosophy* 60 (1982), 254.
29. Mehta, *Fly and the Fly-Bottle*, 62.
30. Geoffrey Warnock, "Saturday Mornings," in *Essays on J.L. Austin* (Oxford: Oxford University Press, 1973), 33.
31. Conversations with John Lucas ("negative," "frightening") (July 18, 2012) and Mary Midgley ("captious," "dismissive") (March 7, 2011).

۳۳. آنتونی کینی، گفت‌وگو با مؤل، ۱۲ ژوئیه ۲۰۱۲.

34. Iris Murdoch, *Sartre: Romantic Rationalist* (New York: Viking, 1987), 78–79.

35. Mary Warnock, *A Memoir*, 68.

۳۶. برای شرح کامل‌تری از مباحثه و اتفاقات بعد از آن و نیز اطلاعات زمینه‌ای مربوطه، ن.ک:

Christopher W. Mitchell, “University Battles: C.S. Lewis and the Oxford University Socratic Club,” in *C.S. Lewis: Lightbearer in the Shadowlands*, ed. Menuge (Wheaton: Crossway, 1997), 329–352.

سخنان من درباره‌ی خاستگاه انجمن مبتنی بر شرح میچل و نیز گفت‌وگو با جیم استاکتو است.

37. Iris Murdoch, foreword to Stella Aldwinckle, *Christ’s Shadow in Plato’s Cave* (Oxford: Amate Press, 1990), 7.

38. C.S. Lewis, *Miracles* (London: Geoffrey Bles, 1947).

در ویراست سال ۱۹۶۰، عنوان به «دشواری اصلی طبیعت‌گراها» تغییر یافت.

39. Elizabeth Anscombe to Ludwig Wittgenstein, February 3, 1948, Box no. 12, File no. 537, Anscombe Papers, Collegium Institute.

متن کامل این نامه به همراه چند سند به تازگی در دسترس قرار گرفته درباره‌ی این مباحثه در این منبع آمده است:

Jim Stockton and Benjamin J. B. Lipscomb, “The Anscombe-Lewis Debate: New Archival Sources Considered,” in *Journal of Inklings Studies* 11.1 (April 2021), 35–57.

آنسکوم شاید علاقه به استفاده از الفاظ رکیک را در حلقه‌ی ویتگنشتاین آموخته باشد که در آن استفاده از این الفاظ ظاهراً نشانه‌ی جو کلی «اصالت بی‌رحمانه» بوده است. هیچ خاطره‌ای از سال‌های کارشناسی او وجود ندارد که این‌گونه حرف بزند. اما در اواخر دهه ۱۹۴۰، این الفاظ به بخشی از پرسونای او تبدیل شده بودند. دختر آنسکوم، مری گیچ گورمالی، می‌گفت واژگان مورد استفاده آنسکوم متأثر از کتاب *The King’s English* نوشته‌ی برادران Fowler and Fowler بوده که توصیه می‌کند «واژگان ساکسون را به واژگان رومی ترجیح دهید» (مری گیچ گورمالی، مکاتبه با نویسنده، ۲۴ ژوئیه ۲۰۲۰). این سخن را جدی می‌گیرم، اما به نظرم چیز زیادی را روشن نمی‌کند. هرچه نباشد، بدزبانی‌های آنسکوم همان قدر که ژرمنیک بوده‌اند، لاتینی هم بوده‌اند (نمونه: «bastard»، «piss»). گذشته از این، ترجیح «shit» بر «defecate» گویای این نیست که چرا اصلاً می‌خواستند مدفوع را وارد گفت‌وگو کنند.

40. Elizabeth Anscombe, "A Reply to Mr. C.S. Lewis's Argument that 'Naturalism' is Self-Refuting," in *Metaphysics and Philosophy of Mind*, 225.

41. Elizabeth Anscombe to Ludwig Wittgenstein, February 3, 1948, Box no. 12, File no. 537, Anscombe Papers, Collegium Institute.

۴۲. ای. ان. ویلسون در زندگی‌نامه‌ای که از لوئیس نوشته (London: W.W. Norton, 1990) می‌گوید این تجربه باعث شد لوئیس تا ابد از نوشتن کتاب‌های دفاع از مسیحیت دست بردارد. ویلسون حتی می‌گوید فصلی از رمان فانتزی لوئیس با عنوان صندلی نقره‌ای، که در آن بانوی سبز اوستس و جیل را جادو می‌کند تا دیگر نتوانند از بدیهی‌ترین حقایق هم دفاع کنند، بازنمودی از مباحثه انجمن سقراطی‌ها در قالب کابوس است. منتقدان ویلسون، همچون آلن جیکوبز در *The Nar-nian* (New York, HarperCollins, 2005) می‌گویند لوئیس پس از سال ۱۹۴۸ هم متون دفاع از مسیحیت نوشت و با پاسخ آنسکوم به چنین افسانه‌هایی هم‌داستان‌اند: «مایلم روایات عجیب بعضی از دوستان [لوئیس] درباره این ماجرا را ... نمونه جالبی از پدیده موسوم به 'فرافکنی' بدانم» (introduction to *Metaphysics and the Philosophy of Mind*, x). اما این نشان نمی‌دهد که لوئیس تحقیر نشد. خاطره آنسکوم از اینکه چند هفته بعد بدون هیچ ماجرای خاصی در خانه یکی از همکاران با هم شام خوردند نیز نشانی از تحقیر نشدن لوئیس ندارد. تنها چیزی که نشان می‌دهد این است که لوئیس می‌توانسته در حضور کسی که او را کاملاً شکست داده خویشتن‌داری کند.

43. Mary Geach, "Introduction," in Mary Geach and Luke Gormally, eds., *From Plato to Wittgenstein: Essays by G.E.M. Anscombe* (Exeter: Imprint Academic, 2011), xiv.

44. Alex Voorhoeve, "A Mistrustful Animal: An Interview with Bernard Williams," in *Harvard Review of Philosophy*, 12 (2004), 81.

45. G.E.M. Anscombe, "Causality and Determination," in *Metaphysics and the Philosophy of Mind*, 146.

46. G.E.M. Anscombe, "Introduction," in *Metaphysics and Philosophy of Mind*, x.

47. Jenny Teichman, "Gertrude Elizabeth Margaret Anscombe, 1919-2001," in *Proceedings of the British Academy* 115 (2001), 34.

تایشمان این اصطلاح را به آنسکوم و گیچ نسبت می‌دهد. اما مری گیچ گورمالی آن را به برنارد و شرلی ویلیامز نسبت می‌دهد و استفاده والدینش از آن را انکار می‌کند (مکاتبه با مؤلف، ۱۳ دسامبر).

۴۸. توصیفات من از زندگی در خانه پلاک ۲۷ خیابان سنت جان و سبک تدریس آنسکوم برگرفته از خاطرات منتشرشده آنتونی کینی و جان سیرل، که قبلاً به آن‌ها استناد شده، و نیز

مکاتبه با روزالیند هرست‌هاوس و میراندا ویلیز و مکاتبه و گفت‌وگو با مری گیچ گورنالی است. منبع دیگری که ارزش خواندن دارد شرح حالی منتشرشده در یک روزنامه است که پایین‌تر به آن اشاره شده است:

Ann Chesney, "Don, philosopher, and happy mother of six" in *The Manchester Guardian*, June 1, 1959.

ریچل وایزمن توجه من را به آن جلب کرد.

۴۹. روزالیند هرست‌هاوس، مکاتبه با مؤلف، ۶ سپتامبر ۲۰۱۲.

50. Philippa Foot, "Obituary of Elizabeth Anscombe", *Somerville College Review* (2001), 120.

51. Michael Dummett, obituary in *The Tablet*, January 13, 2001.

52. Quoted in Conradi, *Iris*, 581.

53. John Searle, "Oxford Philosophy in the 1950s," 181.

54. John Carey, "Down with Dons," in *Original Copy* (London: Faber and Faber, 1987), 14.

55. John Searle, "Oxford Philosophy in the 1950s," 181.

56. Jenny Teichman, obituary in *The Independent*, January 10, 2001.

۵۷. جیمی آلتهم، گفت‌وگو با مؤلف، ۳۱ ژوئیه ۲۰۱۲.

۵۸. روزالیند هرست‌هاوس، مکاتبه با مؤلف، ۶ سپتامبر ۲۰۱۲.

59. Obituary in *The Tablet*, January 13, 2001.

60. Jane O'Grady, obituary in *The Guardian*, January 10, 2001.

۶۱. روزالیند هرست‌هاوس خاطرنشان می‌کند که او با هم‌صحبتان بی‌تجربه ملایم‌تر رفتار می‌کرد و، تابستان یک سال که از کلاس دانشجویان دانشگاه آزاد هرست‌هاوس دیدن کرد، علاقه نشان داد که به آن‌ها درس بدهد. اما اگر احساس می‌کرد کسی تحمل مخالفت بی‌رحمانه را دارد، جلوی خودش را نمی‌گرفت. گفت‌وگو با مؤلف، ۱۹ مارس ۲۰۱۲.

62. Mary Warnock, *A Memoir*, 68.

۶۳. جین کوتس آستین، گفت‌وگو با مؤلف، ۱۳ ژوئیه ۲۰۱۲.

64. Isaiah Berlin to Anna Kallin, May 9, 1951, in Isaiah Berlin, *Enlightening: Letters 1946-1960*, ed. Hardy and Holmes (London: Chatto & Windus, 2009), 229.

برلین همیشه چنین احساسی نسبت به آنسکوم نداشت یا دست‌کم همیشه بی‌بی‌سی را از برنامه‌دادن به او منع نمی‌کرد. بر اساس یادداشتی در فایل آنسکوم در مرکز بایگانی‌های مکتوب بی‌بی‌سی، برلین در اواخر سال ۱۹۵۰ به کالین توصیه کرد آنسکوم را به‌عنوان برنامه‌ساز حفظ کند.

۶۵. مری گیچ گورمالی، گفت‌وگو با مؤلف، ۱۳ ژوئیه ۲۰۱۲.

66. Iris Murdoch, Journal 6, December 13, 1948, KUAS 202/1/6, Kingston University Archives.

67. Midgley, *The Owl of Minerva*, 115-16.

۶۸. اگر این گفت‌وگو در اواخر سال ۱۹۴۸ یا اوایل ۱۹۴۹ که دوستی آنسکوم و مرداک در اوج اصطکاک بود رخ داده باشد، یک لایه به این حکایت افزوده می‌شود.

69. C.S. Lewis to Stella Aldwinckle, quoted in Mitchell, "University Battles: C.S. Lewis and the Oxford University Socratic Club."

۷۰. جیم استاکتون، که کتابی درباره انجمن سقراطی‌ها در دست نگارش دارد، فهرست کاملی از سخنرانان در اختیار دارد. با آنکه آنسکوم همچنان در جلسات حضور می‌یافت، از سال ۱۹۴۸ تا ۱۹۵۴ که لوئیس آکسفورد را ترک کرد جزء سخنرانان اصلی نبود.

۷۱. مری میجلی، مکاتبه با مؤلف، ۷ اوت ۲۰۱۱.

72. Elizabeth Anscombe to Ludwig Wittgenstein, February 3, 1948, Box no. 12, File no. 537, Anscombe Papers, Collegium Institute.

73. Anscombe, "Mr. Truman's Degree," in *Ethics, Religion, and Politics*, 65.

یادداشت‌های جلسات شورای هیدومادال، که در آن زمان بدنه اجرایی اصلی دانشگاه بود، پیشنهاد معاون مدیر دانشگاه را ثبت کرده که اگر اعتراضات پا بگیرد، باید جلسه را موقتاً تعطیل کند، اما شورا باید هر کاری که در توان دارد انجام دهد تا نیازی به این کار نباشد.

74. Anscombe, "Mr. Truman's Degree," in *Ethics, Religion, and Politics*, 65.

75. Anscombe, "Mr. Truman's Degree," in *Ethics, Religion, and Politics*, 70.

76. Anscombe, "War and Murder," in *Ethics, Religion, and Politics*, 61.

77. A.E. Harvey to Elizabeth Anscombe, July 18, 1956, BBC WAC RCONT3 Elizabeth Anscombe, BBC Written Archives Centre.

۷۸. جان لوکاس، گفت‌وگو با مؤلف، ۱۸ ژوئیه ۲۰۱۲.

۷۹. این چیزی است که آنسکوم در نامه‌ای برای سردبیر مجلهٔ لیسنر (۲۱ مارس ۱۹۵۷) دربارهٔ نول-اسمیت می‌گوید.

80. Elizabeth Anscombe, "Does Oxford Moral Philosophy Corrupt Youth?" *The Listener* 1455 (February 14, 1957), 271.

81. Anscombe, "Does Oxford Moral Philosophy Corrupt Youth?," 266-267.

82. R.M. Hare, *Freedom and Reason* (Oxford: Clarendon Press, 1963), 2.

83. R.M. Hare, *The Language of Morals* (Oxford: Clarendon Press, 1952), 78.

84. Anscombe, "Does Oxford Moral Philosophy Corrupt Youth?," 267.

85. T.S. Gregory to Elizabeth Anscombe, December 5, 1956, BBC WAC RCONT3 Elizabeth Anscombe, BBC Written Archives Centre.

۸۶. دلایل زیادی هم برای پاسخ داشتند. در سال ۱۹۵۷، بر اساس کتابچهٔ سالانهٔ بی‌بی‌سی، لیسنر فروش هفتگی بیش از ۱۲۰ هزار نسخه داشت.

87. G.E.M. Anscombe, Letter to the Editor, *The Listener* 1457, (February 28, 1957), 349.

88. T. A. Burkill, Letter to the Editor, *The Listener* 1459, (March 14, 1957), 427.

89. Anscombe, "Does Oxford Moral Philosophy Corrupt Youth?," 267.

90. G.E.M. Anscombe, Letter to the Editor, *The Listener* 1457, (February 28, 1957), 349.

91. R.M. Hare, Letter to the Editor, *The Listener* 1456 (February 21, 1957), 311.

92. R.M. Hare to T.S. Gregory, January 17, 1957, BBC WAC RCONT1 R M Hare Talks File 1, 1951-1962, BBC Written Archives Centre.

93. R.M. Hare to T.S. Gregory, February 6, 1957, BBC WAC RCONT1 R M Hare Talks File 1, 1951-1962, BBC Written Archives Centre.

94. Elizabeth Anscombe to T.S. Gregory, undated, BBC WAC RCONT3 Elizabeth Anscombe, BBC Written Archives Centre.

95. G.E.M. Anscombe, Letter to the Editor, *The Listener* 1459 (March 14, 1957), 427.

96. T.S. Gregory to Elizabeth Anscombe, March 7, 1957, BBC WAC RCONT3, Elizabeth Anscombe BBC Written Archives Centre.

۹۷. زمان‌بندی جور درمی‌آید. «فلسفهٔ مدرن اخلاق» در شمارهٔ ژانویهٔ ۱۹۵۸ مجلهٔ فلسفه منتشر شد. سردبیر احتمالاً چند شماره از زمان انتشار جلوتر بوده، پس این مقاله شاید اواخر بهار تحویل داده شده باشد. اولین بار که منتشر شد، حاوی پاورقی‌ای بود که توضیح می‌داد ابتدا در انجمن

ولتر ارائه شده، محفلی محبوب برای بحث میان غیرخودی‌های آکسفورد: نسخه‌ای سکولارتر از انجمن سقراطی‌ها (برای اطلاعات بیشتر درباره انجمن ولتر، ن. ک.: “Annscombe, John Haldane, “Life, Action and Ethics in Context,” in *Philosophical News* (2019) سخنرانی‌ای که به «فلسفه مدرن اخلاق» تبدیل شد احتمالاً در اواخر زمستان یا اوایل بهار ایراد شده بود: کمی پس از آنکه متن دوم آنسکوم رد شده بود. گذشته از این، «فلسفه مدرن اخلاق» حاوی چند جمله است که یادآور متن نخست او هستند. گاهی هم لحنی شبیه سخنرانی‌های رادیویی دارد.

۹۸. امروزه بسیاری از هیوم‌پژوهان این شیوه تفسیر هیوم را رد می‌کنند. مثلاً ن. ک.:

Annette Baier, “Hume’s Own ‘Ought’ Conclusions,” in Pigden, ed., *Hume on Is and Ought* (Basingstoke, England: Palgrave Macmillan, 2010), 49–64.

اما مسئله من «تاریخچه معلول‌ها» است. آماج حمله آنسکوم چیزی بود که آن را «خوانش تقلیدی» از هیوم می‌خواند، که به خصوص در انگلستان اواسط قرن رواج داشت.

99. David Hume, *A Treatise of Human Nature*, Book III, Part I, Section I, (Garden City, NY: Dover Publications 2003).

100. G.E.M. Anscombe, Letter to the Editor, *The Listener* 1462 (April 4, 1957), 564.

101. G.E.M. Anscombe, “Modern Moral Philosophy,” in *Ethics, Religion, and Politics*, 26.

102. Microfilm script, discussion on “The Sanctity of Life and the Criminal Law,” July 10, 1958, BBC Written Archives Centre.

103. G.E.M. Anscombe, “Introduction,” in *Ethics, Religion, and Politics*, vii.

[۷] محفل اساتید سامرویل

۱. این ماجرا برگرفته از گفت‌وگو و مکاتبه با همکاران و شاگردان فوت از جمله لزی براون، گیبی چارینگ، میریام گریفین، روزالین هرست‌هاوس و جولی جک و، مهم‌تر از همه، باربارا هاروی است.

۲. باربارا هاروی، مکاتبه با مؤلف، ۲۴ ژوئیه ۲۰۱۱.

۳. گیبی چارینگ، به نقل از دانشجویی دیگر، شرح حال منتشر نشده.

۴. گیبی چارینگ، شرح حال منتشر نشده.

۵. روزالیند هرست‌هاوس، مکاتبه با مؤلف، ۱۹ ژانویه ۲۰۱۲.

6. Mary Midgley, *The Owl of Minerva*, 125.

۷. البته باید گفت «می‌شد». طراحی این اتاق اخیراً تغییر کرد.
۸. فوت این نشست‌های بعدازظهری را هم در مصاحبه‌ای به تاریخ ۱۹ سپتامبر ۲۰۰۰ با جانانان ری از رادیو بی‌بی‌سی ۳ و هم در آگهی درگذشتی که در گزارش کالج سامرویل (۲۰۰۱) برای الیزابت آنسکوم نوشت توضیح داده است.
9. Philippa Foot, journal entry for July 28, 2001, SC/LY/SP/PF/6/1, with notes toward a BBC Woman's Hour profile on Anscombe, Foot Papers, Somerville College Archives.
۱۰. درباره اینکه آیا فوت به جلسات شنبه‌صبحی آستین دعوت می‌شد یا نه گزارش‌های ضدونقیضی وجود دارد. فوت در مصاحبه‌ای متأخر گفت زنان اجازه ورود به این جلسات را نداشتند، اما مری وارنک حضور می‌یافت و می‌گوید فوت هم می‌آمده است. شایان ذکر است که در هیچ‌یک از ماجراهایی که از «گروه بازی» آستین (آن زمان این‌طور می‌نامیدندش) به دست ما رسیده است نامی از زنان نیامده. شاید فوت دعوت شده باشد، اما به خاطر وفاداری به آنسکوم (چندان) در این جلسات حضور نمی‌یافته است. آنسکوم و مرداک دعوت نمی‌شدند.
۱۱. باربارا هاروی، گفت‌وگو با مؤلف، ۲۲ ژوئن ۲۰۱۲.
۱۲. میراندا ویلیز، مکاتبه با مؤلف، ۱۲ ژوئیه ۲۰۱۲.
13. M.R.D. Foot, *Memories of an SOE Historian* (Barnsley: Pen & Sword Military, 2009), 124.
14. Peter Conradi, *Iris* (New York: Norton, 2001), 169.
15. Mary Warnock, *A Memoir* (London: Duckbacks, 2002), 52.
16. Alex Voorhoeve, "The Grammar of Goodness: An Interview with Philippa Foot," *Harvard Review of Philosophy* XI (2003), 33.
۱۷. فیلیپا فوت، مصاحبه با مارتین گورنال:
SC/LY/SP/PF/10, Philippa Foot Papers, Somerville College Archives.
18. Philippa Foot, "Moral Arguments," in *Virtues and Vices* (New York: Oxford University Press, 2002), 102-103.
۱۹. دست‌کم در سال‌های ۱۹۴۸ و ۱۹۶۴.
۲۰. در بحث درباره فعالیت فوت در آکسفام، از چند سند موجود در اسناد فیلیپا فوت در سامرویل بهره می‌جویم، به خصوص مصاحبه مفصلش با مارتین گورنال: SC/LY/SP/PF/10.

۲۱. مصاحبه با مارتین گورنال:

SC/LY/SP/PF/10, Philippa Foot Papers, Somerville College Archives.

۲۲. مصاحبه با مارتین گورنال:

SC/LY/SP/PF/10, Philippa Foot Papers, Somerville College Archives.

23. Philippa Foot to Janet Vaughan, January 27, 1947, SC/AO/AA/FW/Anscombe, in Anscombe Staff File, Somerville College Archive.

۲۴. شاید هر دو برای کمک‌هزینه پژوهشی مری سامرویل درخواست داده باشند. ترم نخست آنسکوم بهار به پایان می‌رسید و فوت، چنان‌که دیدیم، در پی حمایت بیشتر بود تا بتواند، بی‌آنکه لطمه‌ای به زندگی زناشویی خودش و مایکل بخورد، نوشتن را آغاز کند.

25. Gilbert Ryle to Janet Vaughan, November 10, 1948, SC/AO/AA/FW/Anscombe, in Anscombe Staff File, Somerville College Archives.

۲۶. اگر شخصیتی باشد که فوت در نیم‌دهه نخست کار خود درگیر آن بوده، این شخصیت نه ارسطوست و نه ویتگنشتاین، بلکه کانت است. پاییز ۱۹۴۹ که فوت تدریس در مدارس را آغاز کرد، موضوعش «مشکلاتی در فلسفه کانتی» بود. در روزنگارهای مرداک در اواخر دهه ۱۹۴۰ نیز وقتی درباره گفت‌وگوهای فلسفی با فوت می‌نویسد، موضوعش تقریباً همیشه کانت است.

۲۷. جان کمبل، مکاتبه با نویسنده، ۴ سپتامبر ۲۰۱۱.

۲۸. چنان‌که در فصل ۴ دیدیم، هیر نیز به مفاهیم «غلیظ» همچون «دوست» علاقه داشت. مرداک در مدخل ۲۸ ژانویه ۱۹۵۰ در روزنگار خود از گفت‌وگویی تعریف می‌کند که هیر در آن می‌کوشیده «بین شهودگرایی، احساس‌گرایی و طبیعت‌گرایی در نوسان» باشد و استدلال می‌کرده که «خیر هم توصیفی است و هم ارزش‌گذارانه». KUAS 202/1/7.

29. Voorhoeve, "The Grammar of Goodness," 34.

30. Voorhoeve, "The Grammar of Goodness," 34–35.

31. Voorhoeve, "The Grammar of Goodness," 35.

32. Philippa Foot, *Natural Goodness* (Oxford: Clarendon Press, 2001), 1.

33. R.M. Hare, *The Language of Morals* (Oxford: Clarendon Press, 1952), 69.

34. Supplement to the *Proceedings of the Aristotelian Society* 28, (1954), 97.

35. Supplement to the *Proceedings of the Aristotelian Society* 28, (1954), 105.

۳۶. به احتمال زیاد، او در ترم مایکلسمس به فرصت مطالعاتی رفت. در گزارش کالج سامرویل برای ۱۹۵۷ (که رویدادها را تا دسامبر ۱۹۵۷ پوشش می‌دهد) آمده که فوت «در آکسفورد بر روی مسائل فلسفی کار می‌کرده است». این بی‌چون وچرا نیست، زیرا هر سه فرصت مطالعاتی سال ۱۹۵۷ کالج به همین زمان فعلی توصیف شده‌اند. اما مایکلسمس تنها ترمی بود که فوت تدریس نمی‌کرد. 37. Voorhoeve, "The Grammar of Goodness," 35.

۳۸. مری گیچ گورمالی، گفت‌وگو با مؤلف، ۱۳ ژوئیه ۲۰۱۲. رهیافت آنسکوم نسبت به آکویناس یادآور رهیافت کیرکگور به کانت است. کیرکگور، در مواجهه با هم‌عصران هگلی خود که، بیشترشان مغرورانه باور داشتند از کانت فراتر رفته‌اند، در جای جای نوشته‌هایش از انگاره‌های کانتی بهره جست، اما تقریباً هیچ‌گاه اسمی از کانت به میان نیاورد. ن.ک:

Ronald M. Green, *Kierkegaard and Kant: The Hidden Debt* (Albany: State University of New York Press, 1992)

آنسکوم نیز احتمالاً این مقایسه را تأیید و از آن استقبال می‌کرد. او در خاطرات خود از ویتگنشتاین به گفت‌وگوهایی که درباره کیرکگور و روش «ارتباط غیرمستقیم» او داشتند اشاره می‌کند.

۳۹. نامه‌ای بی‌تاریخ از آنسکوم به فوت، که در اسناد فوت در سامرویل نگهداری می‌شود، گویای شدت گفت‌وگوهایشان درباره آکویناس است: «پیداست که 'ابژه مادی' همان چیزی است که فکر می‌کردیم. از پرسش‌های تحت‌منزاعه در باب حقیقت [Disputed Questions on Truth] - اما نه، من برعکسش می‌کنم! ... شاید بد نباشد برای روشن‌سازی منظور توماس قدیس از 'ابژه مادی' به صفحه ۶۵ کتاب التفات ارجاع بدهم ... یا برای روشن‌سازی منظور خودم به توماس قدیس». (file ID SC/LY/SP/PF/12)

40. Voorhoeve, "The Grammar of Goodness," 35.

41. Philippa Foot, "Immoralism," BBC Third Programme, September 22, 1957.

42. Foot, "Moral Arguments," 103.

43. Foot, "Moral Beliefs," in *Virtues and Vices* (New York: Oxford University Press, 2002), 114-115.

44. Foot, "Moral Beliefs," 115.

45. Foot, "Moral Arguments," 107.

۴۶. میریام گریفین در اواخر دهه ۱۹۵۰ هم‌شاگردی فوت بود (بعدها هم‌کار شدند)؛ شوهر او، جسپر، نیز هم‌شاگردی هیر بود. میریام از جسپر می‌خواست سؤالاتی از هیر بپرسد که در واقع سؤالات فوت بود و برعکس. گفت‌وگو با مؤلف، ۲۳ ژوئیه ۲۰۱۲.

۴۷. روزلیند، هرست هاوس، گفت‌وگو با مؤلف، ۱۹ مارس ۲۰۱۲.
۴۸. آنتونی کینی، گفت‌وگو با مؤلف، ۱۹ مارس ۲۰۱۱.
49. Foot, "Immoralism," BBC Third Programme, September 22, 1957.
۵۰. مری وارناک، گفت‌وگو با مؤلف، ۱۹ مارس ۲۰۱۱.
51. Mary Warnock, *A Memoir*, 50.
52. Philippa Foot, interview with Jonathan Ree, *Twenty Minutes—Philosophical Lives*, BBC Radio 3, September 19, 2000.
53. Conradi, *Iris*, 174.
54. Philippa Foot to Elizabeth Anscombe, February 19, 1964, Box 14, File 580, Anscombe Papers, Collegium Institute.
۵۵. پیتر کنرادی، گفت‌وگو با مؤلف، ۲۰ ژوئیه ۲۰۱۲.
56. Iris Murdoch, Journal 7, October 31, 1949, KUAS 202/1/7, Kingston University Archives.
57. Foot to Vaughan, November 1957, SC/AO/AA/FW/Anscombe, Anscombe Staff File, Somerville College Archives.
58. Philippa Foot to R.M. Hare, March 24, 1959, in R.M. Hare Papers, Balliol College archives.
59. *M.R.D. Foot*, *Memories of an SOE Historian*, 130.
۶۰. میریام گریفین، گفت‌وگو با مؤلف، ۲۳ ژوئیه ۲۰۱۲.
۶۱. نامه تاریخ ندارد. مرداک، که بیرون از آکسفورد بوده و تماس چندانی نداشته، ظاهراً تا چند هفته از جدایی فوت‌ها خبردار نشده بود. این اتفاق را در روزنگار خود در ۲۹ آوریل ثبت کرده است: «پیپ و مایکل دارند جدا می‌شوند. باورم نمی‌شود. فکر می‌کردم پیوندشان جدایی‌ناپذیر است. آن بخش از پیشینه من که به آن‌ها مربوط می‌شود ... حالا به پایان رسیده (آدم چه زود به من من می‌افتد). به شدت آزردم ... به طرز خارق‌العاده‌ای حس می‌کنم زمان به عقب برمی‌گردد. راستش را بگویم، خیالم راحت شده که مایکل، که مانعی میان من و پیپ بود، حالا دیگر نیست. زود برای پیپ نوشتم و گفتم که از قدیم چقدر دوستش داشته‌ام. او هم زود جواب داد و گفت که خیلی برایش ارزش دارد».
- Journal 9, Kingston University Archives, KUAS202/1/9
62. Iris Murdoch to Philippa Foot, KUAS100/1/37; drawing (on postcard), Murdoch to Foot, KUAS100/1/38.

63. Foot Papers, SC/LY/SP/PF/3, Somerville College Archives.
64. Foot, "Moral Beliefs," 129.
65. Philippa Foot, "Morality as a System of Hypothetical Imperatives," in *Virtues and Vices* (New York: Oxford University Press, 2002), 167.
66. Philippa Foot, "The Problem of Abortion and the Doctrine of the Double Effect," in *Virtues and Vices* (New York: Oxford University Press, 2002).

[۸] بیرون جستن از روی دیوار

۱. در بخش آغازین از شرح حال میجلی استفاده شده است:

The Owl of Minerva (New York: Routledge, 2005)

و هم به خصوص از گفت‌وگو و مکاتبه با پسر میانی‌اش، دیوید میجلی. ماجرای پنجره‌های شکسته تا حدی با استفاده از قوه خیال بازسازی شده است، اما نتیجه را به دیوید نشان داده‌ام تا مبادا با آنچه در یاد دارد منافاتی داشته باشد. جزئیاتی که به تأیید منابع رسیده‌اند: ساعت روز، جای افراد در خانه، شکستن دو پنجره به دست دیوید، گفت‌وگوی شنیده شده از طریق بی‌سیم خانگی، شیوه صحبت پسرها در کودکی.

۲. جفری میجلی در طراحی سیستم‌های راداری دست داشت که در نبرد بریتانیا به دفع لوفت‌وافه [نیروی هوایی آلمان نازی] کمک می‌کرد.

3. Mary Scrutton, "On Being Reformed," *The Listener* 1428, 196.
4. Mary Midgley to Anna Kallin, undated, BBC Written Archives Centre RCONT1, Mary Scrutton Talks File 1, 1942-1962, BBC Written Archives Centre.
5. Mary Midgley, *The Owl of Minerva* (New York: Routledge, 2005), 188.
6. Midgley, *The Owl of Minerva*, 189.
7. David Edmonds, *Would You Kill the Fat Man?* (Princeton: Princeton University Press, 2014).
8. *Radio Times* 1707 (July 27, 1956), 36.
9. Iris Murdoch, Journal 6, June 12, 1948, KUAS 202/1/6. Kingston University Archives.
10. Midgley, *Beast and Man: The Roots of Human Nature* (London: Routledge 2002), xxxv.

11. Midgley, *Utopias, Dolphins, and Computers: Problems in Philosophical Plumbing* (London: Routledge, 1996), 1–14.

فوت نیز بعداً همین تشبیه را به کار برد.

۱۲. بعضی از خوانندگان آثار مرداک شاید تعجب کنند که او را به چنین پروژه‌ای ربط داده‌ام، به خصوص با آن شیفتگی‌ای که او، از دهه ۱۹۶۰ به بعد، درباره ایده افلاطونی خیر می‌نوشت. تفاوت‌هایی اساسی میان دیدگاه او و دیدگاه آنسکوم، فوت و میجلی وجود دارد. و نقش او در کارهایشان (تشخیص مرض توسط او) به قوت خود باقی است، حتی اگر با تأملاتی که از ارسطو الهام گرفته‌اند مخالف باشد. اما همبستگی میان آن‌ها عمیق‌تر از این حرف‌هاست. برای نمونه، یکی از نکات اصلی حمله مرداک به اگزستانسیالیسم سارتری را در نظر بگیرید: سرشت ما و لختی‌اش را جدی نمی‌گیرد. اکنون پیشنهاد جایگزین خودش چیست؟ تحقیق در سرشت انسان و نقص‌های آن و نیز تکنیک‌های توجه و خوگیری که می‌تواند در غلبه بر این نقص‌ها یاری‌مان کند. او در یکی از جستارهای متأخرش فروید را به پاس درک سازوکار روان انسان می‌ستاید و می‌گوید هرکس منظور فروید را بفهمد می‌داند مسئله این است که چگونه باید انرژی‌های روانمان را به‌گونه‌ای بازجهت‌دهی و پاک‌سازی کنیم «که وقتی لحظه‌های انتخاب فرامی‌رسد از اقدام درست خود مطمئن باشیم». ن.ک:

“On ‘God’ and ‘Good,’” in *The Sovereignty of Good*

یا:

“Metaphysics and Ethics” in *Existentialists and Mystics*.

مرداک در این آثار همواره دیدگاه خود را در تقابل با آنچه «ضدطبیعت‌گرایی» می‌نامد قرار می‌دهد. نمی‌خواهم درباره هم‌نظری میان مرداک و دوستانش غلو کنم. مرداک، برخلاف آنسکوم و فوت و میجلی، در فلسفه خود استفاده مثبتی از ارسطو نمی‌کند. اما دوستانش نیز، که هنگام پروردن از ارسطو و آکویناس الهام گرفته‌اند، مجبور نبودند حرف‌های او را رد کنند. چنان‌که نشان خواهم داد، مرداک از همان ابتدا حامی دوآتشه میجلی بود. سپاسگزارم از کیرن ستیا که در این باب مرا به پرسش گرفت. گمانم قانع‌ش نکرده‌ام، اما نقدش باعث شد جدی‌تر به این موضوع بیندیشم.

13. Midgley, *The Owl of Minerva*, 162.

۱۴. جین هیل، گفت‌وگو با مؤلف، ۳۱ ژوئیه ۲۰۲۱.

15. Midgley, *The Owl of Minerva*, 161.

16. Midgley, *The Owl of Minerva*, 168.

17. Midgley, "The Month," *The Twentieth Century* 156 (May 1959), 507.
۱۸. جین هیل، گفت‌وگو با مؤلف، ۳۱ ژوئیه ۲۰۲۱.
19. Mary Scrutton to Anna Kallin, December 29, 1951, BBC Written Archives Centre. RCONT1, Mary Scrutton Talks File 1, 1942-1962, BBC Written Archives Centre.
۲۰. جین هیل، گفت‌وگو با مؤلف، ۳۱ ژوئیه ۲۰۲۱.
۲۱. دیوید میجلی، مکاتبه با مؤلف، ۳ اوت ۲۰۲۰.
22. Mary Scrutton to Anna Kallin, August 5, 1961, BBC Written Archives Centre RCONT1, Mary Scrutton Talks File 1, 1942-1962, BBC Written Archives Centre.
23. Midgley, *The Owl of Minerva*, 195.
24. Mary Midgley, "A Letter to Posterity," *The Listener*, March 27, 1952, 510.
25. Mary Midgley, "A Letter to Posterity," *The Listener*, March 27, 1952, 510.
26. Mary Midgley, "A Letter to Posterity," *The Listener*, March 27, 1952, 510.
۲۷. این نگرش با رساله تکمیل نشده‌اش دربارهٔ فلوطین آغاز شد. میجلی، بعدها، فلوطین را بابت تلاش برای «یافتن چشم‌اندازی فراخ‌تر و شامل‌تر که بتواند [امر فیزیکی و امر معنوی را] کنار هم بیاورد» ستود:
- Midgley, *The Owl of Minerva* (New York: Routledge, 2005), 157.
28. Mary Scrutton to Anna Kallin, July 17, 1952, BBC Written Archives Centre RCONT1, Mary Scrutton Talks File 1, 1942-1962, BBC Written Archives Centre.
۲۹. با تشکر از مری میجلی که این متن را به عاریت در اختیارم گذاشت و اجازه داد از آن نقل کنم:
- "Rings and Books," unpublished radio script, MID/C/3, Mary and Geoff Midgley Papers, Durham University Library and Collections.
30. Anna Kallin to Mary Scrutton, June 16, BBC Written Archives Centre RCONT1, Mary Scrutton Talks File 1, 1942-1962, BBC Written Archives Centre.
31. Midgley, "Bishop Butler: A Reply," *The Twentieth Century* 152, no. 95 (July 1952), 61.
32. Interview with Jonathan Ree, *Twenty Minutes—Philosophical Lives*, BBC Radio 3, September 19, 2000.
33. Midgley, *The Owl of Minerva*, 159.
34. Mary Midgley, "Newcastle: Comments on a Case History," *The Twentieth Century*

- 59 (February, 1956), 160.
35. Midgley, "Newcastle: Comments on a Case History," 160–161.
36. Midgley, "Newcastle: Comments on a Case History," 161–162.
37. Midgley, *The Owl of Minerva*, 188.
38. Stewart Sutherland, "Donald Mackenzie MacKinnon," *Proceedings of the British Academy* 97 (1998), 3830–3834.
39. Ernest Gellner, "Reflections on Linguistic Philosophy—I," *The Listener* 1480 (August 8, 1957), 205–207.
۴۰. شاید گلنر خیال می‌کرده با آنسکوم مخالفت می‌کند، اما در واقع این طور نبود. چنان‌که در فصل ۶ دیدیم، نظریه آنسکوم این بود که فلسفه اخلاق آکسفوردی صرفاً روح زمانه را جهت‌دهی کرده است.
41. Ernest Gellner, "Reflections on Linguistic Philosophy—II," *The Listener* 1481 (August 15, 1957), 240.
۴۲. مرورنوشت مرداک با عنوان «Words and Ideas» در این منبع منتشر شد:
Volume 27, Number 2 (Spring 1960) of *The Partisan Review*, 348–353.
- دو توصیف دیگر نیز در این منبع آمده است:
- T.P. Uschanov, "The Strange Death of Ordinary Language Philosophy," June, 2006, <https://www.mv.helsinki.fi/home/tuschano/writings/strange/>.
- مقاله اوشانوف مفصل‌ترین بحثی است که درباره ماجرای گلنر و تبعات آن برای میراث آستین وجود دارد.
43. Mehta, *Fly and the Fly-Bottle* (Little, Brown, 1962), 13–14.
44. Gellner, "Reflections on Linguistic Philosophy—II," 240.
45. Midgley, *The Owl of Minerva*, 118.
46. *Beyond the Fringe*, at <https://www.youtube.com/watch?v=KUd1OxPbKk4>, beginning at 32:45.
47. "The Moral Philosopher's Job," BBC Third Programme, broadcast January 19, 1955.
48. Midgley, *Beast and Man*, xii.
49. Mary Scrutton to Anna Kallin, October 7, 1951, BBC Written Archives Centre RCONT1, Mary Scrutton Talks File 1, 1942–1962, BBC Written Archives Centre.

50. Mary Midgley, "The Concept of Beastliness," *Philosophy* 48, no. 184 (April, 1973), 114.
51. Midgley, *The Owl of Minerva*, 191.
52. Midgley, *Beast and Man*, xxxiii.
53. Midgley, *Beast and Man*, 50-2.
54. Charles Darwin, *The Descent of Man* (Princeton, NJ: Princeton University Press, 1981), 71-72.
55. Midgley, *Beast and Man*, 248.
56. Helmut Gollwitzer, Käthe Kuhn, and Reinhold Schneider, eds., *Dying We Live: The Final Messages and Records of the Resistance* (New York: Pantheon, 1956), 51.
57. Foot, *Natural Goodness* (Oxford: Clarendon, 2001), 10.
58. Midgley, *Beast and Man*, 251.
59. Midgley, *Beast and Man*, 249.
60. Midgley, "The Concept of Beastliness," 113.
۶۱. دابلیو. دیوید سالمن، گفت‌وگو با مؤلف، ۲۷ مه ۲۰۱۴.
62. Andrew Brown. "Mary, Mary, Quite Contrary," *The Guardian*, January 13, 2001.
63. Midgley, *Beast and Man*, xxxiv.
۶۴. پیتر کنرادی، مکاتبه با مؤلف، ۱۹ نوامبر ۲۰۱۰.
۶۵. روزالیند هرست‌هاوس، گفت‌وگو با مؤلف، ۶ سپتامبر ۲۰۱۲.
66. Midgley, "Newcastle: Comments on a Case History," 162.
۶۷. مری میجلی، مکاتبه با مؤلف، ۲۷ ژوئن ۲۰۱۴.
68. Iris Murdoch to Mary Midgley, undated, MID/E/60, in the Mary and Geoff Midgley Papers at the Durham University Library and Collections.
69. Iris Murdoch to Philippa Foot, July 28, 1978 in *Living on Paper*, ed. Horner and Rowe (London: Chatto & Windus, 2015), 459.

[۹] «زمان، همچون دریا...»

1. Iris Murdoch, "Metaphysics and Ethics," in *Existentialists and Mystics*, 75.

2. Alasdair MacIntyre, *After Virtue*, 3rd ed. (Notre Dame, IN: Notre Dame University Press, 2007).

3. Andrew Brown, "Mary, Mary, Quite Contrary," *The Guardian*, January 13, 2001.

۴. مطابق معمول، جزئیات زمینه‌ای زندگی میجلی از گفت‌وگو با او و پسرش و نیز شرح حال خودش برگرفته شده است:

The Owl of Minerva (New York: Routledge, 2005).

5. Mary Midgley, *Beast and Man* (London: Routledge, 1995), 92-93.

6. Midgley, *Beast and Man*, xvi.

7. Midgley, *Beast and Man*, 99.

8. J. L. Mackie, "The Law of the Jungle," *Philosophy* 53 (October, 1978).

۹. او بعدها می‌نویسد «وقتی روان‌شناسی جدی و واقع‌بینانه انگیزه در کار نباشد، مردم به هر چیزی چنگ می‌اندازند. به‌ویژه فیلسوفان اخلاق خود را چنان کامل و عامدانه از فکت‌های طبیعی موردنیاز برای مواجهه با مشکلاتشان محروم کرده‌اند که به وضعیتی ضعیف درآمده‌اند و در آن در برابر آشکارترین سخنان بی‌معنی هم هیچ مقاومتی ندارند:

Mary Midgley, "Gene-Juggling," *Philosophy* 54 (October, 1979), 458n.

10. Midgley, "Gene-Juggling," 439.

11. Midgley, "Gene-Juggling," 449.

12. Richard Dawkins, "In Defense of Selfish Genes," *Philosophy* 56, (October, 1981), 556.

چیزی که اوضاع را بدتر کرد این بود که خبرنگاری که درباره این جروبحث‌ها با میجلی و داوکینز صحبت کرد (به‌دروغ) به داوکینز گفت که میجلی کتاب را نخوانده است (میجلی درواقع گفته بود کتاب را تا مدتی بعد از انتشارش نخوانده است). وقتی میجلی فهمید داوکینز این را شنیده و همه‌جا جارش می‌زند، برای او نامه‌ای نوشت و او را به این اشتباه آگاه کرد. داوکینز هم عذرخواهی کرد. این دو فقط یک بار، سال‌ها بعد، با هم دیدار کردند، که دیداری اتفاقی در راه‌پله‌ای بود. گفت‌وگویی کوتاه و دوستانه هم داشتند.

۱۳. از سخنان توهین‌آمیز میجلی هم دلخور بود، مثلاً «تا حالا کاری به کار داوکینز نداشته‌ام، چون دلیلی نمی‌دیده‌ام برای کاری کوچک این قدر انرژی بگذارم»:

("Gene-Juggling," 458n).

14. Mary Midgley, "Selfish Genes and Social Darwinism," *Philosophy* 58 (July, 1983), 365.

15. Richard Dawkins, *The Selfish Gene* (Oxford: Oxford University Press, 1976), 3.
16. Midgley, *Beast and Man*, 124.
۱۷. به جز موارد ذکرشده، جزئیات زندگی مرداک از این دو منبع برگرفته شده‌اند:
Peter Conradi's *Iris* (New York: Norton, 2001)

و

- Valerie Purton's *An Iris Murdoch Chronology* (New York: Palgrave Macmillan, 2007)
18. Conradi, *Iris*, 476.
 19. David Morgan, *With Love and Rage* (London: Kingston University Press, 2010).
 20. Morgan, *With Love and Rage*, 143.
 21. Murdoch, "On 'God' and 'Good,'" in *The Sovereignty of Good* (London: Routledge, 1970), 56.
 22. Murdoch, "The Sovereignty of Good Over Other Concepts," in *The Sovereignty of Good* (London: Routledge, 1970), 84.
 23. Murdoch, "The Sublime and the Good," in *Existentialists and Mystics*, ed. Peter Conradi (New York: Penguin, 1997), 215.
 24. Murdoch, "The Idea of Perfection," in *The Sovereignty of Good* (London: Routledge, 1970), 17–18.
 25. Peter J. Conradi, *Family Business: A Memoir* (Bridgen, Wales: Seren Books, 2019), 181.
 26. Conradi, *Family Business*, 181.
 27. Conradi, *Family Business*, 181.
 28. Iris Murdoch, Journal 10, October 27, 1969, KUAS 202/1/10, Kingston University.
 29. Iris Murdoch, Journal 10, December 9, 1967, KUAS 202/1/10, Kingston University.
 30. Iris Murdoch, Journal 10, May 18, 1968, KUAS 202/1/10, Kingston University.
 31. Iris Murdoch to Philippa Foot, early May 1968, in Anne Rowe and Avril Horner, eds., *Living on Paper* (Chatto & Windus, 2015), 363.
 32. Iris Murdoch, Journal 10, October 5, 1968, KUAS 202/1/10, Kingston University.
 33. Iris Murdoch, Journal 10, May 3, 1968, KUAS 202/1/10, Kingston University.

۳۴. پیتر کنرادی یک کپی از جزوه‌ای را که همراه کلاس‌ها دریافت کرده بود در اختیارم گذاشت.
35. Iris Murdoch to Philippa Foot, January 7, 1982, in *Living on Paper*, 489.
36. Iris Murdoch to Philippa Foot, April 20, 1982, in *Living on Paper*, 490.
37. Conradi, *Family Business*, 86.
38. Murdoch, “*Sein und Zeit: Pursuit of Being*” from *Heidegger*, in Justin Brookes, ed., *Iris Murdoch: Philosopher* (Oxford: Oxford University Press, 2012), 94.
39. Murdoch, “On ‘God’ and ‘Good,’” 74.
۴۰. آنتونی کینی، گفت‌وگو با مؤلف، ۱۸ مارس ۲۰۱۱.
41. Iris Murdoch, *The Sea, The Sea* (London: Vintage Books, 1999), 512.
42. Conradi, *Iris*, 589.
43. Conradi, *Iris*, 588.
44. Iris Murdoch, Journal 15, KUAS202/1/15, Kingston University Archives.
45. Midgley, *The Owl of Minerva*, 85–86.
۴۶. پیتر کنرادی، گفت‌وگو با مؤلف، ۲۰ ژوئیه ۲۰۱۲.
۴۷. لزلی براوان، گفت‌وگو با مؤلف، مارس ۲۰۱۱.
۴۸. برای بحثی عمیق و دقیق درباره تکامل اندیشه آنسکوم درباره مفهوم قتل، ن.ک:
John Berkman, “Justice and Murder: The Background to Anscombe’s ‘Modern Moral Philosophy,’” in Roger Teichmann, ed., *The Oxford Handbook of Elizabeth Anscombe* (Oxford: Oxford University Press, 2022).
49. Anscombe, “Introduction,” in *Ethics, Religion and Politics*. (Minneapolis: University of Minnesota Press, 1981), viii.
۵۰. مرداک البته بلیط نمایشنامه دوش، سه پیکان، را که در سال ۱۹۷۲ در کمبریج به روی صحنه رفت فوستاد (الیزابت آنسکوم و پیتر گیچ، مصاحبه با پیتر کنرادی، ۱۷ آوریل ۱۹۹۸، بایگانی آیریس مرداک، دانشگاه کینگستون).
۵۱. فوت در مقاله مشهور خود درباره سقط جنین به این مسئله ارجاع داد، همان مقاله که در آن مسئله تراموا را نیز مطرح کرده بود. ن.ک:
“The Problem of Abortion and the Doctrine of the Double Effect,” in *Virtues and Vices* (New York: Oxford University Press, 2002), 21.

52. Philippa Foot, journal entry for October 29, 1972, SC/LY/SP/PF/6/1, Foot Papers, Somerville College Archives.

۵۳. نیکلاس دنیپر، گفت‌وگو با مؤلف، ۲۹ ژوئن ۲۰۱۲.

54. Teichman, Jenny. "Gertrude Elizabeth Margaret Anscombe," *Proceedings of the British Academy* 115 (2001), 37–38.

۵۵. جیمی آلتهم، گفت‌وگو با مؤلف، ۳۱ ژوئیه ۲۰۱۲. آلتهم این ماجرا را از یکی از همکاران مشترک شنیده بود.

56. Luke 14:26, New Jerusalem Bible, (Garden City, NY: Doubleday 1985).

۵۷. نیکلاس دنیپر، گفت‌وگو با مؤلف، ۲۹ ژوئن ۲۰۱۲.

58. Bernard Williams and Michael Tanner, *The Human World* 9 (November 1972), 42–48.

59. G.E.M. Anscombe, in *The Human World* 9 (November 1972), 48–51.

60. Philippa Foot, journal entries, December 5, 2000 and January 10, 2001, SC/LY/SP/PF/6/1, Philippa Foot Papers, Somerville College Archives.

۶۱. گیسی چارینگ، گفت‌وگو با مؤلف، ۱۴ مه ۲۰۲۰. شایان ذکر است که آنسکوم سال قبلش در یک سانحه رانندگی به شدت آسیب دیده بود. آنتونی کنی، که در آن زمان یکی از کارگزاران ادبی ویتگنشتاین شده بود، تعریف می‌کند که آنسکوم بعد از این اتفاق دیگر آن آدم سابق نشد. اما آنسکوم عادت داشت که در چنین تعارضات باورمبنایی به جان دوستانش بیفتد. مثلاً خود کنی؛ وقتی روحانیت را رها کرد و بدون اخذ معافیت پاپ ازدواج کرد، آنسکوم به او گفت «بهترین آرزویمان برایت باید این باشد که توی زندگی زناشوییت به شدت بدبخت شوی». تا سه دهه بعد، به ندرت با هم حرف زدند. (Kenny, *Brief Encounters*, 94).

62. Philippa Foot, journal entry for January 10, 2001, SC/LY/SP/PF/6/1, Foot Papers, Somerville College Archives.

63. Journal entries for July 27–28, 2001. SC/LY/SP/PF/6/1, Foot Papers, Somerville College Archives.

۶۴. کریستوفر کوپ، مکاتبه با مؤلف، ۱۶ سپتامبر ۲۰۱۲.

۶۵. کریستوفر کوپ، گفت‌وگو با مؤلف، ۲۱ ژوئیه ۲۰۱۲.

66. Foot, "Obituary of Elizabeth Anscombe," *The Somerville College Record* (2001), 119.

67. R.M. Hare, "A Philosophical Autobiography," *Utilitas* 14 (November, 2002), 269.

۶۸. با اندکی جزئیات بیشتر، صدور یک تجویز جهان‌شمول یعنی اعلام اینکه همه باید همیشه (معنای «جهان‌شمول» این است) هنگام مواجهه با موقعیتی که درباره آن تجویزی صادر کرده‌اید چه کار کنند. اما اگر کسی چنین چیزی بگوید بدین معناست که هر فردی باید این اقدام (مثلاً اسمش را بگذاریم الف) را در آن موقعیت، فارغ از اینکه کیست و کجاست، انجام دهد. وقتی می‌خواهید چنین تجویزی صادر کنید، اگر با خودتان صادق باشید، باید پرسید «اگر خودم کار الف را انجام دهم، آیا این تجویز را صادر می‌کنم؟ اگر من ذی‌نفع کار الف باشم چه؟ یا اگر قربانی آن باشم چه؟». اگر فرد نتیجه بگیرد که «بله، من کار الف را برای این موقعیت به صورت جهان‌شمول تجویز می‌کنم» یعنی تمام این موارد را مدنظر گرفته است. این یعنی لحاظ کردن تمام افرادی که تحت تأثیر کار الف قرار می‌گیرند و میزان رضایت آن‌ها از این کار.

69. R.M. Hare, *Moral Thinking: Its Levels, Method, and Point* (Oxford: Oxford University Press, 1981), v.

۷۰. آنتونی کینی، گفت‌وگو با مؤلف، ۱۸ مارس ۲۰۱۱.

۷۱. آنتونی کینی، گفت‌وگو با مؤلف، مارس ۲۰۱۱.

72. Philippa Foot to R.M. Hare, August 26, 1984, Hare Papers, Balliol College Archives.

73. John Lucas, "A Memoir of Professor R.M. Hare, FBA," *The Balliol College Annual Record* (2002), 32.

۷۴. کاترین هیر، گفت‌وگو با مؤلف، ۱ اوت ۲۰۱۲.

۷۵. راجر تایشمان، گفت‌وگو با مؤلف، ۲۴ ژوئیه ۲۰۱۲. روزالیند هرست هاوس حضور نداشت، اما فوت از قبیل درباره نیت خود با او صحبت کرد.

76. Philippa Foot, journal entry, December 3, 2000, SC/LY/SP/PF/6/1, Foot Papers, Somerville College Archives.

۷۷. روزالیند هرست هاوس، مکاتبه با مؤلف، ۱۸ اکتبر ۲۰۱۲.

۷۸. کاترین هیر بیش از یک دهه بعد از مرگ شوهرش زنده بود و هنگام مرگ فوت نیز هنوز در قید حیات بود. دوست داشت در مراسم یادبود شرکت کند، اما از این کار خودداری کرد، زیرا می‌ترسید حضورش خاطراتی ناخوشایند را برانگیزد.

79. Christine M. Korsgaard, *The Sources of Normativity* (Cambridge, UK: Cambridge University Press, 1996), 257.

80. Peter Geach, *The Virtues* (Cambridge, UK: Cambridge University Press, 1977), 17. Quoted in Foot, *Natural Goodness*, 35.
84. Draft, "Against Virtue Ethics," SC/LY/SP/PF/3, Foot Papers, Somerville College Archives.
82. Midgley, *The Owl of Minerva*, 162.
83. Iris Murdoch, *The Red and the Green* (Harmondsworth: Penguin, 1967), 31–32.
۸۴. نیکلاس دنیپر، گفت‌وگو با مؤلف، ۲۹ ژوئن ۲۰۱۲.
85. Philippa Foot, interview with Jonathan Ree, *Twenty Minutes-Philosophical Lives*, BBC Radio 3, 19 September 2000.
86. Letter to Manfred Karnovsky, SC/LY/SP/PF/5, Foot Papers, Somerville College Archives.
۸۷. روزالیند هرست‌هاوس، گفت‌وگو با مؤلف، ۶ سپتامبر ۲۰۱۲.
۸۸. پیتر کنراد، گفت‌وگو با مؤلف، ۲۰ ژوئیه ۲۰۱۲.
89. Conradi, *Family Business*, 176.
۹۰. پیتر کنراد، گفت‌وگو با مؤلف، ۲۰ ژوئیه ۲۰۱۲.
91. Conradi, *Family Business*, 176.
92. Iris Murdoch, Journal 10, February 17, 1968, KUAS 202/1/10, Kingston University Archives.
93. Philippa Foot, journal entry for July 5, 2003, SC/LY/SP/PF/6/1, Foot Papers, Somerville College Archives.
94. Philippa Foot, journal entry for November 7, 1997, SC/LY/SP/PF/6/1, Foot Papers, Somerville College Archives.
95. Conradi, *Family Business*, 175.
96. Philippa Foot, journal entry for June 9, 1997, SC/LY/SP/PF/6/1, Foot Papers, Somerville College Archives.
97. Tennyson, *In Memoriam A.H.H.*, CXIX.
98. Philippa Foot, journal entry for March 15, 1997, SC/LY/SP/PF/6/1, Foot Papers, Somerville College Archives.

نمایه

اسکراتین، مری. ن.ک: میجلی، مری ۹۷، ۷۲، ۴۲	۱
۲۹۱، ۲۲۱، ۲۱۸، ۲۱۲، ۱۸۴، ۱۶۷	آرنولد، متیو ۲۲۲، ۸۰، ۳۶، ۳۵
اسمیت، پرودنس ۱۶۸، ۱۴۲	آستور، نانسی ۸۳
اسمیت، جینت آدام ۲۲۱	آستین، جین کوتس ۱۴۵، ۱۴۶، ۱۴۷، ۱۴۸، ۱۵۶
اسمیتیز، یوریک ۱۳۸، ۱۶۰	۱۵۷، ۱۵۸، ۱۶۱، ۱۶۷، ۱۸۶، ۱۸۷، ۱۹۲، ۲۰۳
اشینگلر، اسوالد ۸۰	۲۰۴، ۲۱۸، ۲۲۴، ۲۲۷، ۲۳۱، ۲۳۳، ۲۳۴، ۲۳۵
اشتاینر، فرانتس ۳۴۱	۲۴۶، ۳۰۷، ۳۴۸، ۳۵۲، ۳۵۹
افلاطون ۱۲، ۲۲، ۵۲، ۷۵، ۸۹، ۱۳۵، ۱۴۰، ۱۶۶، ۱۹۸	اتنبرا، دیوید ۲۳۰
۲۷۲، ۲۶۹، ۲۶۵، ۲۶۴، ۲۳۷، ۲۳۵، ۲۲۵، ۲۲۳	ادموندز، دیوید ۲۱۵، ۳۰۹
ایمت، دوروتی ۹۰	ادیسون، جوزف ۳۴۳
اوری، ریچارد ۷۹، ۳۳۲	اردوگاه پناهندگان بوخنوالد ۱۹، ۶۳
اونیل، انورا ۲۸۱	اردوگاه کار اجباری برگن-بلزن ۱۹، ۳۷، ۶۳، ۲۸۰
ایبوتسون، ایوا ۲۳۷	ارسطو ۱۲، ۲۶، ۲۷، ۲۹-۳۲، ۱۰۶، ۱۷۷، ۱۷۸، ۱۸۰
ایبوتسون، آلان ۲۳۷	۱۹۲، ۱۹۸، ۲۰۰، ۲۰۲، ۲۱۶، ۲۲۵، ۲۲۹، ۲۳۱، ۲۳۵
	۲۴۹، ۲۵۰، ۲۶۹، ۲۷۱، ۳۲۷، ۳۵۷
ب	استینگ، سوزان ۹۰
باربارا گیج ۲۸۷	استیونسون، چارلز ۱۰۷، ۱۰۹، ۱۱۰، ۱۱۶، ۱۴۲، ۱۹۳
براونینگ، رابرت ۲۲۱	استیونسون، رابرت لوئیس ۷۷
بردلی، فرانسیس هربرت ۲۶۶، ۳۱۲	اسکراتین، تامس ۱۵، ۴۱، ۴۳-۴۸، ۵۰-۵۷، ۶۱-۶۶، ۶۹
برک، ادموند ۳۳، ۸۴	۷۷، ۷۵، ۷۲، ۷۱، ۷۹-۸۱، ۸۳، ۸۴، ۸۶-۸۸، ۹۷
برکلی، جرج ۲۶۹	۱۰۰، ۱۰۱، ۱۰۳، ۱۰۴، ۱۱۴-۱۱۶، ۱۲۵، ۱۳۲، ۱۳۶، ۱۵۱
برکیل تی. الک (تی. ای.) ۱۷۴	۱۵۸، ۱۵۹، ۱۶۳، ۱۶۷، ۱۶۸، ۱۹۲، ۲۱۰، ۲۱۳، ۳۳۶
برلین، آیزایا ۵۹، ۶۱، ۱۴۷، ۱۶۶، ۳۴۹	اسکراتین، لرنی هی ۷۲، ۷۳

- برلیوز، هکتور ۳۴
 برنیز، ادوارد ۲۲، ۲۳
 برونته، شارلوت ۱۴۴
 بلک، مکس ۲۳۹
 بِنِت، آلان ۲۳۴-۲۳۶
 بِنِت، ویلیام ۲۵۰
 بودر، برنارد ۷۰، ۷۱، ۸۹، ۹۰، ۱۵۲، ۱۵۳
 بوزانکت، استر (کلیولند) ۸۴-۸۶، ۱۸۷
 بوزانکت، فیلیپا. ن. ک: فوت، فیلیپا ۱۵، ۳۹-۴۱، ۵۱، ۵۶، ۵۷، ۶۰، ۶۱، ۶۳-۶۵، ۷۱، ۷۹، ۸۰، ۸۳، ۸۶، ۸۷، ۹۶-۱۰۰، ۱۰۴، ۱۲۷، ۱۲۸، ۱۳۰، ۱۵۸، ۲۸۹
 بوزانکت، ماریون ۸۵، ۸۶، ۲۸۹، ۳۳۳
 بوزانکت، ویلیام ۷۱، ۸۴-۸۶
 بولک، آلن ۱۷۰
 بیکر، بیاتریس می ۷۸، ۷۹، ۸۱
 بیکن، فرانسیس ۲۸، ۳۰
 بیلی، جان ۷۹، ۱۴۵، ۱۴۶، ۲۵۹، ۲۶۵، ۲۶۸
 بین، اِیِل (شاه بین) ۷۷
 پ
 پرایس، آنتونی ۱۱۳
 پرایس، هنری (ا.ج. ا.ج.) ۹۰، ۳۳۱
 پروست، مارسل ۹۹، ۱۹۳
 پلامر، الینور ۱۳۲
 پیویف، لیندا کاولین ۲۵۰
 ت
 تاجر، مارگارت ۲۵۷
 تاد، مارکوس ۸۹
 تامسون، فرانک ۶۴، ۶۵، ۹۷، ۹۸، ۳۳۰
 تایشمان، راجر ۲۷۸، ۳۰۹، ۳۳۱، ۳۴۴، ۳۴۷، ۳۶۵
 ترومن، هری اس. ۱۶۸-۱۷۱، ۱۷۵، ۱۹۸، ۲۷۱
 تَنر، مایکل ۲۷۱
 تنیسون، آلفرد ۳۴، ۳۵، ۲۸۷
 تورگنیف، ایوان ۱۹۳
 تولمین، راجر ۲۲۲
 تیلور، چارلز ۳۳، ۲۸۱، ۳۲۷
 تینبرگن، نیکولاس ۲۲۹، ۲۳۰، ۲۴۷
 ج
 جکسون-کول، سسیل ۱۸۹
 جوئت، بنجامین ۵۷، ۸۸، ۱۰۱، ۱۰۴، ۱۰۷، ۲۱۸
 جیکویز، آلان ۳۰۵، ۳۴۷
 ج
 چالونز، ریچارد ۶۸، ۶۹، ۷۱، ۱۵۲
 چسترتون، جی. کی. ۶۸، ۷۱
 خ
 خانواده جروزالم ۸۱، ۸۲
 د
 دادز، اریک رابرتسون (ای. آر.) ۵۲، ۲۱۸
 داربیشر، هلن ۴۴، ۵۳، ۲۸۶
 داروین، چارلز ۱۲، ۲۲۹، ۲۳۰، ۲۴۳
 داستایفسکی، فیودور ۶۲، ۹۷
 دامت، مایکل ۸۹، ۱۵۵، ۱۶۵، ۲۸۶
 دانشگاه آکسفورد ۱۰، ۱۳، ۱۷، ۱۸، ۲۰، ۳۵، ۳۹، ۴۰-۴۹، ۵۱-۵۹، ۶۷، ۶۹، ۷۰، ۷۵، ۷۸، ۸۱-۸۳، ۸۷، ۸۸، ۹۰، ۹۱، ۹۴، ۹۷، ۹۸، ۱۰۰-۱۰۶، ۱۰۸، ۱۱۰، ۱۱۳-۱۱۷، ۱۲۰، ۱۲۵، ۱۲۶، ۱۲۸، ۱۳۰، ۱۳۳، ۱۳۹، ۱۴۱، ۱۴۵، ۱۴۶، ۱۵۸، ۱۵۹، ۱۶۲، ۱۶۳، ۱۶۵، ۱۶۸-۱۷۲، ۱۷۵، ۱۸۴، ۱۸۶، ۱۸۷، ۱۸۹، ۱۹۰، ۱۹۲، ۱۹۴، ۲۰۰، ۲۰۳-۲۰۶، ۲۰۹، ۲۱۰، ۲۱۴، ۲۱۸-۲۲۰، ۲۲۲، ۲۲۴، ۲۲۷، ۲۲۸، ۲۳۲، ۲۳۴، ۲۳۷، ۲۴۶، ۲۵۶-۲۶۰، ۲۶۳، ۲۶۴، ۲۶۹، ۲۷۷، ۲۷۸، ۲۸۱، ۲۸۳، ۲۸۴، ۲۹۱، ۲۹۳، ۲۹۳، ۳۰۶، ۳۰۷، ۳۰۹، ۳۱۲، ۳۲۶-۳۲۸، ۳۳۱، ۳۳۱، ۳۴۳، ۳۴۴، ۳۵۱، ۳۵۴، ۳۵۵
 دانشگاه بیرمنگام ۱۶۲
 دانشگاه ریڈینگ ۱۱۶، ۲۱۵، ۲۱۹
 دانشگاه کمبریج ۳۵، ۳۹، ۴۱، ۴۳، ۵۸، ۸۴، ۱۰۲، ۱۰۴، ۱۰۵، ۱۰۹، ۱۱۹، ۱۳۱-۱۳۵، ۱۳۷، ۱۵۳، ۱۶۱، ۱۶۵

- شاون، ویلیام ۲۳۳ ، ۱۸۱ ، ۲۰۹ ، ۲۱۰ ، ۲۱۴ ، ۲۲۴ ، ۲۳۴ ، ۲۳۵ ، ۲۳۷ ، ۲۳۷ ، ۲۵۷ ، ۲۶۹ ، ۲۷۰ ، ۲۷۱ ، ۲۷۴ ، ۲۸۱ ، ۲۸۳ ، ۳۰۹ ، ۳۰۹ ، ۳۳۷ ، ۳۴۴ ، ۳۶۳
- شنکسپیر، ویلیام ۳۰ ، ۱۱۴ ، ۱۵۰ ، ۱۹۶ ، شوایتسر، آلبرت ۸۰ ، شوپنهاور، آرتور ۲۶۶ ، شورتن، مونیکا ۱۵۸ ، دانشگاه نیوکاسل ۲۱۲ ، ۲۱۸ ، ۲۳۷ ، داور، کیت ۵۴ ، داوکنینز، ریچارد ۱۷ ، ۳۲ ، ۳۶ ، ۲۵۲-۲۵۶ ، ۳۶۱ ، دبیرستان سیدنهم ۶۸ ، ۷۵ ، دکارت، رنه ۲۹ ، دنیر، نیکلاس ۱۶۵ ، ۲۷۱ ، ۳۰۹ ، ۳۴۴ ، ۳۶۴ ، ۳۶۶ ، دنیل، نورمن ۸۹ ، ۱۶۸ ، دیلن، تامس ۹۹
- ف**
- فارنل، ورا ۴۹ ، ۸۷ ، فرانکو، فرانسیسکو ۵۰ ، ۶۱ ، فرینکل، ادوارد ۵۲ ، ۵۳ ، ۵۴ ، ۶۴ ، فروم، اریش ۲۲۱ ، فروید، زیگموند ۲۳ ، ۱۹۴ ، ۳۵۷ ، فریدریش، کاسپار داویت ۱۴۳ ، ۱۹۳ ، فلو، آنتونی ۱۷۴ ، ۲۱۹ ، فلوطین ۱۰۴ ، ۲۱۸ ، ۳۵۸ ، فینز، ریچل ۲۶۰ ، فوت ۱۱۷ ، فوت، فیلیپا ۹-۱۲ ، ۱۵ ، ۱۷ ، ۲۰ ، ۲۱ ، ۲۶ ، ۳۲ ، ۳۷ ، ۳۹ ، ۴۸ ، ۶۳ ، ۹۱ ، ۱۰۰ ، ۱۰۱ ، ۱۰۳ ، ۱۰۴ ، ۱۱۱ ، ۱۱۴-۱۱۸ ، ۱۲۵ ، ۱۲۷-۱۳۰ ، ۱۳۲ ، ۱۳۳ ، ۱۳۶ ، ۱۳۷ ، ۱۴۵ ، ۱۵۵ ، ۱۶۳ ، ۱۶۸ ، ۱۷۰ ، ۱۸۳ ، ۲۱۰ ، ۲۱۴-۲۲۰ ، ۲۲۴ ، ۲۲۷ ، ۲۳۷ ، ۲۴۲ ، ۲۴۴-۲۴۹ ، ۲۵۷ ، ۲۶۲-۲۶۵ ، ۲۶۸-۲۷۰ ، ۲۷۳ ، ۲۷۴ ، ۲۷۶-۲۸۷ ، ۲۹۵ ، ۲۹۹ ، ۳۰۰ ، ۳۰۲ ، ۳۰۶-۳۰۹ ، ۳۱۲ ، ۳۲۵ ، ۳۲۶ ، ۳۲۹ ، ۳۳۳ ، ۳۳۵ ، ۳۳۶ ، ۳۳۸ ، ۳۴۰ ، ۳۴۴-۳۵۱ ، ۳۵۴ ، ۳۵۷ ، ۳۶۳ ، ۳۶۵ ، فوت، مایکل ۶۳ ، ۹۱ ، ۱۲۷ ، ۱۲۸ ، ۱۶۹ ، ۱۸۷ ، ۱۸۸ ، ۱۸۹ ، ۱۹۱ ، ۲۰۶ ، ۲۰۷ ، ۲۰۸ ، ۲۷۹ ، ۲۹۵ ، ۳۰۹
- گ**
- کاب، آن ۱۷ ، ۴۰ ، ۸۷ ، ۱۸۹ ، ۲۰۷ ، ۲۸۶ ، کارول، لوئیس ۷۷ ، کاسیرر، هاینتس ۲۸۴ ، کالج بالیول، آکسفورد ۵۰ ، ۱۰۳ ، ۲۳۲ ، ۳۰۹ ، کالج سامویل، آکسفورد ۶۱ ، ۱۰۵ ، ۱۸۵ ، ۱۹۷ ، ۲۹۱ ، ۲۹۸ ، ۳۰۷ ، ۳۰۹ ، ۳۲۵ ، ۳۲۶ ، ۳۲۹ ، ۳۳۱ ، ۳۳۳ ، ۳۳۵-۳۳۸ ، ۳۵۲ ، ۳۵۴
- س**
- سازنر، ژان پل ۱۲۲-۱۲۴ ، ۱۲۶ ، ۱۲۹ ، ۱۳۳ ، ۱۳۵ ، ۱۴۰ ، ۱۴۲-۱۴۴ ، ۱۹۴ ، ۲۰۰ ، ۲۶۶ ، ۲۶۷ ، ۲۸۰ ، ۳۴۰ ، سایرز، دوروتی ۴۷ ، سوئیفت، جانانان ۱۸۲ ، شو، جرج برنارد ۷۱
- ر**
- راسل، برتراند ۵۸ ، ۱۳۰ ، ۱۹۸ ، ۲۳۳ ، راسل، دیوید ۲۳۷ ، ۳۳۸ ، رالز، جان ۲۷۹ ، راونتری، جین ۷۵ ، ۸۱ ، رایت، جوزف از دربی ۳۴ ، رایل، گیلبرت ۵۸ ، ۱۰۱-۱۰۴ ، ۱۱۴ ، ۱۱۷ ، ۱۴۶ ، ۱۴۷ ، ۱۵۸ ، ۱۹۲ ، ۱۹۳ ، ۱۹۷ ، ۲۳۳ ، ۲۳۵ ، ۳۳۶ ، رایللی، بریجت ۲۶۰ ، ریث، جان ۱۵۰ ، ریچاردز، ایوور آرمسترانگ (آی. ای.) ۱۰۷
- ز**
- زگینتسوف، دایانا ۴۷ ، ژید، آندر ۱۹۳

کوکوشکا، اسکار ۲۲۶	کالج سنت آن، آکسفورد ۱۱۶، ۱۳۲، ۱۴۱، ۱۴۵، ۱۴۶، ۳۰۹، ۲۵۸
کوئین، وارن ۲۴۵	کالج سنت جرج، اسکات ۸۵
کپهو، ریچارد ۷۰	کالج سنت هیلدا، آکسفورد ۴۲
کیپلینگ، رودیارد ۲۲۲	کالج سنت هیو، آکسفورد ۴۲، ۵۷، ۶۵، ۶۹، ۸۸، ۱۰۴، ۲۸۱، ۲۹۱، ۳۰۹، ۳۳۱
کیرکگور، سورن ۹۹، ۱۲۹، ۱۳۱، ۱۳۵، ۱۴۱، ۱۵۵، ۳۵۴، ۱۹۳	کالج کیل، آکسفورد ۲۰، ۳۷، ۶۱، ۶۲، ۶۳، ۳۳۱
کینگز کالج، نیوکاسل. ن. ک. دانشگاه نیوکاسل ۲۱۴، ۲۷۱، ۲۳۷، ۲۳۱، ۲۱۹	کالج کرایست چرچ، آکسفورد ۵۸، ۱۰۱
گ	کالج کورپس کریستی، آکسفورد ۵۳، ۵۴، ۲۸۳
گاليله ۳۱، ۲۹	کالج نیوهم، کمبریج ۱۰۴، ۳۰۹
گراک، ژولین ۱۲۲	کالج واسر ۱۲۹، ۱۳۱
گرفین، جسیپر ۳۵۴	کاله، ارنست ۱۲۱
گرفین، میریام ۳۰۷، ۳۵۱، ۳۵۴، ۳۵۵	کالین، آنا ۱۶۶، ۱۶۸، ۲۱۲، ۲۱۳، ۲۲۴-۲۲۶، ۲۳۸
گریگوری، تئوفیلوس استیون (تی. اس.) ۱۷۴-۱۷۶، ۳۱۱، ۳۰۹، ۲۳۱	کالینگوود، رابین جرج ۲۶۶
گلنر، ارنست ۲۳۱-۲۳۴، ۲۶۳، ۳۵۹	کامو، آلبر ۱۲۲، ۱۴۲
گلوور، مری ۸۸، ۹۰	کانت، ایمانوئل ۲۰، ۶۱، ۶۲، ۱۱۰، ۱۱۱، ۱۳۱، ۱۳۵
گوته، یوهان ولفگانگ فون ۱۴۴	کانتی، الیاس ۱۴۵، ۳۴۱، ۳۵۴
گودال، جین ۱۲، ۲۳۰، ۲۴۶، ۲۵۱	کپلر، یوهانس ۳۱، ۳۲
گور، ویکتوریا ۸۵	کرامر، یوزف ۳۷
گورمالی، لوک ۳۴۵	کرمود، فرانک ۲۱۹
گورمالی، مری گیچ ۱۶۴، ۳۰۷، ۳۱۰، ۳۳۱، ۳۳۷، ۳۴۶، ۳۴۷، ۳۴۹، ۳۵۴	کری، جان ۱۶۴
گولد، استیون جی ۳۵، ۲۵۱	کستلر، آرتور ۹۹، ۲۲۱
گوئیر، باربارا ۸۸	کنرادی، پیتر ۶۴، ۷۶، ۲۰۵، ۲۶۵، ۲۶۶، ۲۶۸، ۲۸۲
گیچ، پیتر ۱۰۴، ۱۰۵، ۱۵۱، ۱۵۲، ۱۶۲، ۱۶۳، ۱۶۶، ۱۶۷، ۳۳۲، ۳۳۰، ۳۲۹، ۳۲۶، ۳۱۱، ۳۰۲، ۲۸۵، ۲۸۴، ۳۳۳، ۳۳۵، ۳۴۲، ۳۴۰، ۳۳۹، ۳۳۶، ۳۳۵	کنو، رمون ۳۴۱
۳۶۳، ۳۴۷، ۳۴۲، ۲۸۱، ۲۷۴، ۲۷۱، ۲۷۰، ۱۷۴	کینی، آنتونی ۱۵۵، ۱۶۵، ۲۶۶، ۲۷۷، ۲۸۳، ۳۰۷
گیل، اریک ۱۴۹، ۱۵۰، ۱۵۱، ۲۹۶، ۳۴۳	کوپ، کریستوفر ۱۶۳، ۱۸۳، ۳۰۹، ۳۱۰، ۳۶۴
ل	کوتس، جین؛ ن. ک. آستین، جین کوتس ۵۷، ۶۵، ۳۳۶، ۳۴۶، ۳۴۷، ۳۵۵، ۳۶۳، ۳۶۴
لاک، جان ۲۰، ۵۹، ۱۹۲، ۱۹۳، ۲۶۹	کرسوگارد، کریستین ۲۷۹، ۲۸۰
لایبنتیس، گوتفرید ۳۰	کوک، پیتر ۲۳۴، ۳۰۷
لرد بایرون ۱۴۴	
لنین، ولادیمیر ۱۴۱	
لورنتس، کنراد ۲۲۹-۲۳۱، ۲۳۹، ۲۴۷، ۲۵۱، ۲۵۵	

۱۳۸، ۱۴۱، ۱۴۵، ۱۸۴، ۱۸۸، ۱۸۹، ۱۹۲، ۱۹۷، ۲۰۵

۲۲۶، ۲۳۲، ۲۶۲، ۲۶۸، ۲۸۵، ۲۸۶، ۲۹۰، ۳۲۶

۳۳۱، ۳۳۴

مک‌کینون، دانلد مکنزی ۵۸، ۲۹۰

مک‌کینون، لوئیس ۱۳۰، ۱۳۱

مک‌کیون، جرج ۲۳

مکی، جان لزل (جی. ال.) ۲۵۳

مور، تامس ۱۵۲

مور، دادلی ۲۳۴

مورس، هوراس ۲۳

مورگان، دیوید ۲۵۹، ۲۶۰، ۳۱۰

مونتنی، میشل دو ۲۸

میتهتا، ود ۲۳۳

میجلی، جفری ۲۱۸، ۲۹۷، ۳۵۶

میجلی، مری ۹-۱۲، ۱۵، ۱۵۱، ۱۷۰، ۲۱۰-۲۱۲، ۲۱۵-۲۱۸،

۲۲۰-۲۲۹، ۲۳۱، ۲۳۴، ۲۳۷-۲۵۸، ۲۶۲، ۲۶۳،

۲۶۸، ۲۶۹، ۲۷۸، ۲۷۹، ۲۸۱، ۲۸۲، ۲۸۴، ۲۸۶،

۲۹۷، ۳۰۱، ۳۰۵، ۳۰۶، ۳۰۸، ۳۰۹، ۳۱۱، ۳۱۲،

۳۲۵، ۳۲۹، ۳۳۰-۳۳۲، ۳۳۵، ۳۳۶، ۳۴۹،

۳۵۶-۳۶۱

میچل، بزبیل ۱۴۵، ۱۹۶، ۲۰۴، ۳۰۷، ۳۴۶

مید، مارگارت ۲۲۱

میلر، جونتان ۲۳۴، ۲۳۵، ۲۳۶، ۳۰۹

میور، خانم ۴۰، ۴۱، ۸۷

ن

نایتینگل، فلورانس ۲۲۱

نایتهم، دنیس ۶۲، ۳۳۰

نول-اسمیت، پاتریک هاوارد (پی. اچ.) ۱۷۴، ۱۷۵،

۲۳۶، ۳۵۰

نیجه، فریدریش ۸۵، ۱۹۳، ۱۹۲، ۲۰۰، ۲۱۰، ۲۵۰

نیل، مارتا ۵۸، ۸۹، ۹۰، ۱۶۶

نیوی، پرسی هاوارد (پی. اچ.) ۲۲۱

و

وارناک، جفری ۱۵۷

لوکاس، جان ۲۷۷، ۲۷۸، ۳۰۹، ۳۴۵، ۳۴۹

لوونتن، ریچارد ۲۵۱

لوید-جونز، هیو ۵۴

لوئیس، کلایو استیپلز (سی. اس.) ۱۲۵، ۱۵۸-۱۶۱،

۱۶۷، ۱۶۸، ۱۹۲، ۳۴۷، ۳۴۹

لیدی مارگارت هال، آکسفورد ۴۲، ۸۸، ۱۸۸

لیندزی، الکساندر دانلپ (ای. دی.) ۵۰

م

مادرسیل، مری ۳۳۱

مارتین، آن ۹۹، ۲۱۸، ۲۶۵، ۲۹۷، ۳۰۹، ۳۲۶،

۳۵۲، ۳۵۳

مارسل، گابریل ۱۵۷

مارکس، کارل ۱۲۲، ۱۹۴

مارکویچ، کانسیتس ۳۳۳

مری گیچ گوزنالی ۳۴۸

مری، گیلبرت ۱۰۳، ۲۷۳

مایکل ۱۳۳

مدرسه داوون هاوس ۴۶

مدرسه راگی ۹۴، ۳۳۸

مدرسه فروبل ۷۷

مرداک، آیرین (رنه) ریچاردسون ۷۶

مرداک، جین آیریس ۹-۱۲، ۱۵، ۲۰، ۲۹-۳۹، ۴۱-۴۷، ۵۷،

۶۰، ۶۱، ۶۴، ۶۵، ۶۹، ۷۱، ۷۵، ۷۸-۸۳، ۸۶-۸۹،

۹۶، ۹۷-۱۰۱، ۱۰۳، ۱۰۴، ۱۱۴-۱۱۶، ۱۱۹-۱۴۸، ۱۵۵،

۱۵۷-۱۶۰، ۱۶۳، ۱۶۷، ۱۶۹، ۱۷۳، ۱۷۶، ۱۸۴، ۱۸۷،

۱۹۲، ۱۹۳، ۱۹۶، ۲۰۱، ۲۰۳-۲۰۸، ۲۱۴-۲۲۰، ۲۲۴،

۲۲۷، ۲۲۹، ۲۳۳، ۲۴۲، ۲۴۶-۲۴۹، ۲۵۵-۲۷۰،

۲۷۹، ۲۸۱، ۲۸۲، ۲۸۵، ۲۸۶، ۲۹۱، ۲۹۳، ۲۹۸،

۲۹۹، ۳۰۲، ۳۰۶، ۳۰۸، ۳۱۱، ۳۱۲، ۳۱۶، ۳۲۹، ۳۳۰،

۳۳۲، ۳۳۵، ۳۳۶، ۳۳۸-۳۴۱، ۳۴۳، ۳۴۹، ۳۵۲،

۳۵۳، ۳۵۵، ۳۵۷، ۳۵۹، ۳۶۲، ۳۶۳

مرداک، هیوز ۷۱، ۷۵-۷۸

مک‌کینون، آلسدیر ۳۰۹

مک‌کینون، دانلد ۲۰، ۳۹، ۴۰، ۴۱، ۴۰، ۵۸، ۶۱-۶۵، ۷۹،

۸۷، ۸۹، ۹۷، ۱۰۷، ۱۱۱، ۱۱۶، ۱۲۶، ۱۳۰-۱۳۴، ۱۳۷،

- وارناک، مری ۵۳، ۵۴، ۱۰۱، ۱۰۶، ۱۰۸، ۱۴۸، ۱۵۳، ۱۵۴،
 ۱۵۴-۱۵۶، ۱۶۶، ۲۰۴، ۳۰۹، ۳۳۱، ۳۳۶، ۳۴۳،
 ۳۵۵، ۳۵۲
- وان، جینت ۱۰۵، ۱۳۰، ۱۸۹، ۱۹۱، ۱۹۲، ۲۰۶، ۲۰۷، ۳۳۷، ۳۳۸،
 وایتهد، آلفرد نورث ۵۸
 وایسمان، فریدریش ۱۹۳
 وزنی، استیون ۱۱۴
 وزنی، کاترین. ن. ک: هیر، کاترین ۱۱۴
 ولز، هربرت جرج (اچ. جی.) ۸۰
 وولف، ویرجینیا ۲۲۳
 وی، سیمون ۱۴۱، ۱۴۴، ۱۴۵، ۱۴۸
 ویتگنشتاین، لودویگ ۵۸، ۱۰۴-۱۰۶، ۱۱۷، ۱۲۵،
 ۱۳۴-۱۳۹، ۱۴۴، ۱۵۳-۱۶۳، ۱۶۵-۱۶۸، ۱۷۰، ۱۸۱،
 ۱۸۶، ۱۸۷، ۱۹۲، ۱۹۴-۱۹۷، ۱۹۹، ۲۰۹، ۲۲۷، ۲۳۳،
 ۲۳۴، ۲۳۵، ۲۶۹، ۲۷۰، ۲۷۴، ۲۹۴، ۳۴۴-۳۴۶،
 ۳۵۳، ۳۵۴، ۳۶۴
- ویلسون، ادوارد ۲۴۰، ۲۵۰-۲۵۳، ۲۵۵
 ویلسون، اندرو نورمن (ای. ان.) ۱۴۵، ۳۴۷
 ویلسون، آنگوس ۲۲۱
 ویلیامز، برنارد ۱۵۹، ۱۶۱، ۱۶۷، ۱۹۶، ۲۷۱، ۳۴۷
 ویلیامز، چارلز ۷۵
 ویلیامز، گلنویل ۱۸۱، ۱۸۳
 ویلیز، میراندا ۴۲، ۳۰۹، ۳۴۸، ۳۵۲
 ویلیس، آلیو ۷۵، ۷۷
 وین، رزماری ۸۵
- ه
- هابرد، مارگارت ۱۴۶، ۱۶۹، ۲۶۰، ۲۶۳
 هابز، تامس ۵۹، ۶۵، ۸۹، ۲۲۶، ۳۲۷
 هابهاوس، کریستوفر ۴۹، ۵۰، ۵۲
 هارتلی، میلدرد ۴۷، ۵۲، ۸۸، ۲۶۷، ۳۳۶
 هاروی، آنتونی ارنست ۱۷۱
 هاروی، باربارا ۱۸۴، ۱۸۶، ۱۸۷، ۱۹۱، ۳۰۷، ۳۵۱، ۳۵۲
 هاگ، کوئینتون ۵۰، ۳۰۹
 هاوسمن، آلفرد ادوارد ۲۲۲
 هایدگر، مارتین ۲۶۵
- هرستهاوس، روزالیند ۱۸۴، ۲۰۳، ۲۸۱، ۲۸۳، ۲۸۴، ۲۸۶،
 ۳۰۹، ۳۴۴، ۳۴۸، ۳۵۱، ۳۵۵، ۳۶۰، ۳۶۵، ۳۶۶
 هکستال-اسمیت، هیو ۱۸۰
 هگل، گئورگ ویلهلم فریدریش ۱۳۱، ۲۱۹، ۳۵۴
 هندرسون، ایزابل ۵۳
 هیتلر، آدولف ۵۰، ۶۱، ۸۰، ۸۱، ۱۲۹، ۲۴۴
 هیر، ریچارد مروین (آر. ام.) ۱۱، ۳۵، ۹۳-۹۶،
 ۹۹-۱۰۳، ۱۰۶، ۱۰۸، ۱۱۰-۱۱۴، ۱۱۸، ۱۳۵، ۱۳۷،
 ۱۴۵، ۱۴۷، ۱۷۲-۱۷۵، ۱۷۷-۱۸۲، ۱۹۲، ۱۹۳،
 ۱۹۵، ۱۹۶، ۲۰۰-۲۰۴، ۲۰۷، ۲۱۰، ۲۱۶، ۲۳۵، ۲۳۶،
 ۲۴۹، ۲۶۶، ۲۷۵-۲۸۰، ۲۹۴، ۳۰۵، ۳۳۵-۳۳۷،
 ۳۳۹، ۳۵۳، ۳۵۴
 هیر، کاترین (ورنی) ۳۳۸، ۳۶۵
 هیکس، دیوید ۶۵
 هیل، جین ۲۲۲، ۳۰۹، ۳۵۷، ۳۵۸
 هیوم، دیوید ۵۹، ۱۵۹، ۱۷۷، ۲۶۹، ۳۵۱